

**НАЦИОНАЛЕН ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ
"ВАСИЛ ЛЕВСКИ"
ИНСТИТУТ НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И ИННОВАЦИОНА
ДЕЙНОСТ**

**МАРТИНШ ЛАУВА
УПРАВЛЕНИЕ НА ЧАСТНИТЕ ИНВЕСТИЦИИ В СПОРТА**

**АВТОРЕФЕРАТ
НА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД**

**за получаване на образователна и научна степен „доктор“
Област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“
Професионално направление: 3.7. „Администрация и управление“
Научна специалност:
„Организация и управление извън сферата на материалното производство
(сигурност и отбрана)“**

**Научен ръководител:
доц. д-р Ваня Димитрова
Научен консултант:
проф. д.н. Севдалина Димитрова**

**Велико Търново
2022 год.**

**НАЦИОНАЛЕН ВОЕНЕН УНИВЕРСИТЕТ
"ВАСИЛ ЛЕВСКИ"
ИНСТИТУТ НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА И ИННОВАЦИОНА
ДЕЙНОСТ**

**МАРТИНШ ЛАУВА
УПРАВЛЕНИЕ НА ЧАСТНИТЕ ИНВЕСТИЦИИ В СПОРТА**

**АВТОРЕФЕРАТ
НА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД**

**за получаване на образователна и научна степен „доктор“
Област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“
Професионално направление: 3.7. „Администрация и управление“
Научна специалност:
„Организация и управление извън сферата на материалното производство
(сигурност и отбрана)“**

**Научен ръководител:
доц. д-р Ваня Димитрова
Научен консултант:
проф. д.н. Севдалина Димитрова**

**Велико Търново
2022 год.**

Дисертационният труд е обсъден на Съвет на Институт Научноизследователска и иновационна дейност на Национален военен университет „Васил Левски“ Велико Търново и е насочен за защита пред Научно жури в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки”, професионално направление 3.7. „Администрация и управление” и научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)”.

Дисертацията се състои от увод, изложение в три глави, заключение, списък на използваната литература (109 заглавия, от които 36 на латвийски и 73 на латиница). Изложението от обем от 243 страници и съдържа основния авторски текст, представен в обем от 206 страниц, литература - 13 страниц и приложения – 23 страници. В основния текст се съдържат 16 фигури, 21 таблици и 5 формули. В приложение са включени 12 таблици.

Защитата на дисертационния труд ще се състои на от ч. в зала на НВУ „Васил Левски”.

Материалите по защитата са на разположение на интересуващите се в стая № на НВУ „Васил Левски”.

Автор: Мартинш Лаува

Тема: „Управление на частните инвестиции в спорта“

Рецензенти:

.....
.....

Тираж

Излиза от печат на

Издателски комплекс на НВУ „Васил Левски”

I. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

1. Актуалност на проблема

На инвестициите в днешно време се обръща сериозно внимание колкото и на спорта. Спортната индустрия може да бъде обект на инвестиционна цел, точно толкова, колкото и недвижимите имоти или ценните книжа са инвестиционна цел. По своята същност инвестирането в спорта се сравнява с инвестирането в рисков капитал.

Спортната индустрия е една от възможните области за инвестиции. Въпреки факта, че изследванията в областта на управлението и финансите се извършват на различни нива, научните публикации за управление на инвестициите в спорта както в Латвия, така и в световен мащаб, са незначителни. Не е установена научно обоснована теретия на управлението на инвестициите в спорта, няма разработена методика.

Когато говорим за инвестиционен мениджмънт в спорта, под внимание следва да имаме, че той се различава от общоприетото разбиране за инвестиционен мениджмънт, поради обстоятелството, че положителната възвръщаемост на инвестициите в спорта е в пряка зависимост от ежедневния контакт със самия инвеститор. Това обуславя необходимостта от задълбочени познания в областта на спортния мениджмънт, за да се гарантира положителна възвръщаемост на инвестициите. На тази основа значителна част от изследването е посветена на анализа на спортния мениджмънт, тъй като въз основа на личния опит на автора, както и на резултатите от експеримента, описан в изследването, може да се твърди, че спортният мениджмънт е най-значимият теоретичен инструмент за управление на инвестициите в спорта. Без разбирането на спортния мениджмънт е невъзможно да се дефинира успешна методология за управление на инвестициите в спорта.

Световният опит показва, че липсата на подобно публично финансиране се компенсира с частни инвестиции. Най-често това се случва в младежките академии на отборни спортни клубове, а компаниите за управление на спортни инвестиции инвестират пари в спортисти, представляващи спортове като тенис, голф, моторни спортове, които след това въз основа на инвестиционен договор се надяват на възвръщаемост на инвестираните средства чрез професионалните договори на спортистите.

Актуалността на темата на дисертационния труд е продиктувана от необходимостта от преки инвестиции в млади спортисти, а практическото значение на изследването се дължи на факта, че в Латвия в момента единственият начин да се осигури системно обучение на спортисти с високи постижения във футбола, хокея, баскетбола и тениса, са частна инвестиция. В Латвия това се случва на ниво социална подкрепа (най-често от родители, роднини). Световният опит показва, че преките инвестиции в млади спортисти и тяхното управление могат да осигурят на инвеститора финансова възвръщаемост, която надвишава средната възвръщаемост на инвестициите в страната.

Чрез провеждане на емпиричен експеримент е доказано, че чрез инвестиране в спорта в Латвия и предоставяне на процеси за управление на

инвестициите, които са в съответствие с иновативната инвестиционна методология, разработена в дисертационния труд, може да се получи положителна възвръщаемост на инвестицията, значително по-висока от средната за страната.

Към настоящия момент е установено, че в Латвия е налице компания - инвеститор на рисков капитал в областта на спорта, която извършва инвестиции в спорта в страната съобразно иновативната методология за управление на инвестициите, разработена в дисертационния труд, чиято е значително по-висока от средната за Латвия.

2. Цел и задачи на изследването

Целта на дисертационния труд е изследване на спецификата на управлението на инвестициите в спорта като инвестиционна дейност, предоставяйки преглед на историческото развитие на тази посока в Латвия и в света, разкривайки основните спортни дисциплини, в които инвестициите са печеливши и открояване на потенциалните спортни дисциплини в Латвия, които са привлекателни за инвеститорите на основата на анализирания възможности за ефективно управление на частни инвестиции в спорта в латвийската спортна и инвестиционна среда.

Постигането на целта на дисертационния труд и защитимостта на изследователската хипотеза е посредством решаването на следните частни **научно-изследователски задачи**:

1. Изследване на теоретическите и практическите аспекти на управлението на инвестициите в спорта в Латвия и в света.
2. Анализ на състоянието и проблемите на инвестициите на латвийската държава в спорта, в развитието и подобряването на индивидуалните умения на спортистите.
3. Предлагане на стратегически насоки за повишаване на ефективността на управлението на инвестициите в спорта в Латвия.

3. Обект и предмет на изследването

Обект на научното изследване е планирането, организацията, мотивацията и контролът на инвестициите.

Предмет на научното изследване е управлението на предприятията, занимаващи се с инвестиции в рисков капитал в областта на спорта.

Работната хипотеза на изследването е внедряване на иновативна методология в управлението на частните инвестиции в спорта, която да позволи положителна възвръщаемост на инвестициите.

Изложени за защита **тези** са:

- в световен мащаб управлението на инвестициите в спорта наподобява инвестициите в други рискови капитали;
- в Латвия най-големият инвеститор в спорта е държавата, която инвестира основно в онези спортисти, които представляват индивидуални спортове и чиито постижения отговарят на изискванията на спорта с високи постижения.
- ефективният мениджмънт на инвестициите в спорта в Латвия предполага наличието на специализирана организационна структура с предмет

на дейност инвестиране на рисков капитал в спорта на основата на разработената методология;

➤ разработената методология за управление на инвестициите е внедрена в практиката и осигурява възвръщаемост на инвестициите над средната за страната.

Обширността и сложността на изследователската задача ограничава възможностите за цялостно изследване, поради което научните търсения са проведени в рамките на определени допустими ограничения. Темата на дисертационния труд и разнообразието от анализирани аспекти не позволяват да се проучат задълбочено всички въпроси, свързани с тях. Извън обхвата на научните ни изследвания остават правните аспекти на управлението на инвестициите в спорта, включително аспектите на частно-публичното партньорство, психологическите аспекти и практическото прилагане на разработената методология извън пределите на Латвия. Времевият период на научните изследвания и емперика се ограничават в периода 2008 - 2016 г., като тестването на разработената методология в предприятията за управление на инвестициите в спорта се прилага и към настоящия момент.

4. Методология на изследването

Постигането на целта и решаването на задачите на научното изследване е посредством използваните научно-изследователски **методи**, групирани в следните групи:

➤ статистическата обработка на данните е използвана за описване и обобщаване на информация за текущата ситуация на инвестициите в спорта в Латвия, както и за идентифициране на обектите на тяхното управление в Латвия и в света;

➤ аналитичните процедури са извършени чрез изследване на нормативни и правни актове и научни публикации за дейността на спортистите и инвестициите в Латвия и по света.

➤ анализът на причината и следствието позволява да се анализира предварително обобщената информация за текущата ситуация в Латвия и възможността спортистите да получат държавно финансиране за индивидуално развитие в съответствие с изискванията на спорта за високи постижения беше разследван;

➤ експеримент, с който да се докаже дефинираната работна хипотеза за необходимостта от създаване на инвестиционна компания за рисков капитал в областта на спорта, в която е внедрена иновативната методология за управление на инвестициите в спорта в Латвия, дефинирана в промоционалната работа;

➤ преки наблюдения, оценка на поведението на спортистите и показателите за инвестиции в спортисти, позволяващи изработването и вземането на стратегически решения за ефективно управление на инвестициите и оценката на значимите рискове.

В разработката са използвани идеите на съвременните теоретици на развитието на управлението на спорта в сетовен мащаб (Chelladurai P. (2009), Fort R., Quirk J. (1999), Fort R., Quirk J. (1993), Henriches T. (1991), Herbert G. (2009), King C. R. (1998), Leifer E. (1995), Levine P. A. (1985), Masterallexis L.P.

(2012), Mullin B., Hardy S., Sutton W.A. (2000), Williams A.M., Davids K., Garrett J. (1989), Young D. (1996)), както и изследванията и определенията на различни автори в областта на управлението на инвестициите и на рисковия капитал (Fabozzi F. J. и Markowitz H. M. (2011), Finkel R. A., и Greising D. (2010), Gompers P.A. (1995), Green M. B. (2012), MacMillan I.C., Kulow D.M., Khoylian R. (1989), Kaplan S.N., Lerner J. (2010), Lofthouse S. (2001), Rajan T. (2010), Sahlman W.A. (1990)). Създаването на иновативни модели за инвестиционен мениджмънт в спорта се основава на управленските процеси (Gibson P. (2006), Keynes J.M. (1997), Kotler P.T. (2003), Turner J.R. (2009)) и теориите за рационално о дългосрочно функциониращи предприятия (Cachon G. и Terwiesch C. (2013), Follet M.P. (2002), Kotz D.M. (2009)) и др. подобни изследвания.

Информационното осигуряване на научните търсения е на основата на проучените: научна литература по изследваната проблематика, международните научни публикации и изводи, нормативни и правни актове, изследвания, доклади и публикации на латвийски и задгранични учени, данни от различни структури в спорта в Латвия, изнесени в средствата за масова информация и други информационни източници.

В допълнение към дефинираните задачи и методология за постигане на целите на научните търсения в дисертационния труд е приложен и над 20 годишния професионален опит на автора в управлението на различни крупни латвийски и задгранични предприятия (AS *Ventbunkers* (совет), SIA *NaftaHoldings* (управление), AS *VTO* (ревизионна комисия), управление на Свободно пристанище на Вентспилс (съветник), SIA *Oil Logistics* (предприятие за управление на държавния капитали на Беларус, съветник) и др.), ангажираност и предприемачески дейности.

Формулираните научно-изследователски задачи се разглеждат в обем и дълбочина, необходими за поясняване, допълване и свързване на основната логическа последователност, като с това е съобразена структурата и съдържанието на дисертационния труд.

5. Основни литературни източници

В дисертационния труд са използвани 109 литературни източника, от които 36 на латвийски език и 73 на английски език.

6. Новост

Генерирането на нови знания в дисертационния труд се основава на дефинирането на нова посока на бизнес и управленски дейности и нейните организационни основи и практика, доказвайки, че инвестирането в спорта в Латвия и прилагането на подходящи процеси за управление на инвестициите, позволява тяхната бърза и рентабилна възвръщаемост.

Дисертационният труд предоставя разработена иновативна методология за управление на частните инвестиции в спорта, която осигурява положителен инвестиционен баланс за инвеститора. Документът идентифицира най-важните критерии, които определят окончателното решение на инвеститора относно обекта на инвестиция в латвийския спорт в съответствие с иновативната методология, разработена в проучването.

7. Обсъждания

Дисертационният труд е обсъден на Съвет на Институт Научноизследователска и иновационна дейност на Национален военен университет „Васил Левски“, гр. Велико Търново.

Резултати от научното изследване са апробирани в **пет научни доклади**, изнесени на научни конференции в Рига, Резекне, Каунас и Вилнюс. Отделни части и изводи от изследванията са публикувани в **пет научни статии** в реферирани и индексирани издания с научно рецензиране.

8. Практическа значимост на резултатите от дисертационния труд

С дисертационния труд се разширява и обогатява теорията и практиката за разширява теорията и практиката за ефективно управление на инвестициите в спорта. Разработена е иновативна методология за управление на частните инвестиции в спорта, която осигурява положителен инвестиционен баланс за инвеститора. Идентифицирани са най-важните критерии, които определят окончателното решение на инвеститора относно обекта на инвестиция в латвийския спорт в съответствие с иновативната методология, разработена в проучването. Учредено е пилотно предприятие за управление на спортни инвестиции, което чрез прилагане на методологията за управление на инвестициите в спорта, предложена от нас, инвестира в развитието на спортисти.

Дисертацията не налага еднозначен избор за ефективно управление на инвестициите в спорта, а дава възможност за това на вземащите решения, предоставяйки им научно обосновани и икономически обосновани алтернативи за рационализиране на управленските решения в изследваната област.

II. СТРУКТУРА И СЪДЪРЖАНИЕ НА ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД

1. Структура на дисертацията

Дисертационният труд е структуриран в съответствие с поставените цел, научно-изследователски задачи, работна хипотеза, обект и предмет на изследване и отразява възприетия от автора подход към темата. Изложението е структурирано в три основни смислови раздела, обособени като глави, при което всяка от тях е сегментирана на подраздели.

Съдържание

Увод

1. Теоретически аспекти на управлението на инвестиции в спорте

1.1. Същност на инвестиционния мениджмънт и неговите направления

1.1.1. Процес на управление на инвестициите.

1.1.2. Финансовите отчети като подход за оценка на инвестиционните обекти

1.2. Инвестиционен мениджмънт в спорта

1.2.1. Развитие на спортния мениджмънт

1.2.2. Стратегия на спортния мениджмънт

Изводи

2. Анализ на състоянието и проблемите на държавните инвестиции в спорта

в Латвия

2.1. Структура и методика за финансиране на латвийските спортни организации

2.2. Обем на държавното финансиране на индивидуални спортисти в Латвия

2.3. Организационна методика на младежкия спорт в Латвия

Изводи

3. Стратегически направления за повишаване на ефективността на управлението на частните инвестиции в спорта в Латвия

3.1. Определяне на критериите за избор на инвестиции, съответстващи на видовете спорт.

3.1.1. Система за младежки спорт

3.1.2. Традиции в спорта в Латвия

3.1.3. Инфраструктурна достъпност.

3.2. Финансови аспекти на управлението на частните инвестиции в спорта

3.2.1. Нивото на доходите на спортистите в света в зависимост от вида спорт

3.2.2. Идентифициране на потенциално най-печелившите спортове като инвестиционни обекти

3.2.3. Анализ на възможната възвращаемост на инвестициите и тестване на иновативни методи

Изводи

Общи изводи

Предложения

Заключение

Декларация за оригиналност

Научни и научно-приложни резултати

Списък на литературата и на информационните източници

Приложения

2. Синтезирано съдържание на дисертационния труд

ГЛАВА ПЪРВА

ТЕОРЕТИЧЕСКИ АСПЕКТИ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ИНВЕСТИЦИИТЕ В СПОРТА

В първа глава са изследвани теоретическите аспекти на управлението а инвестициите, спецификата на инвестиционния мениджмънт в спорта и основните стратегии на спортния мениджмънт.

В Латвия управлението на инвестиции в спорта е нов вид инвестиция, тъй като досега в Латвия родителите на спортистите инвестират в млади спортисти, докато на други места по света предприемачите инвестират в млади таланти. В Латвия този тип инвестиции едва сега преминават през първия етап от своето развитие. Инвестирането в спорта в Латвия често се счита за благотворителност, в резултат на което е невъзможно да се реализира печалба, а това противоречи на самата същност на инвестицията. В света обаче инвеститорите избират спортната индустрия като цел на инвестициите си с намерението да реализират печалба от своите инвестиции. Както всяка друга инвестиция, и при инвестирането в спорта, за да се увеличи максимално възвръщаемостта им, е необходим подреден и добре дефиниран процес на управление на инвестициите.

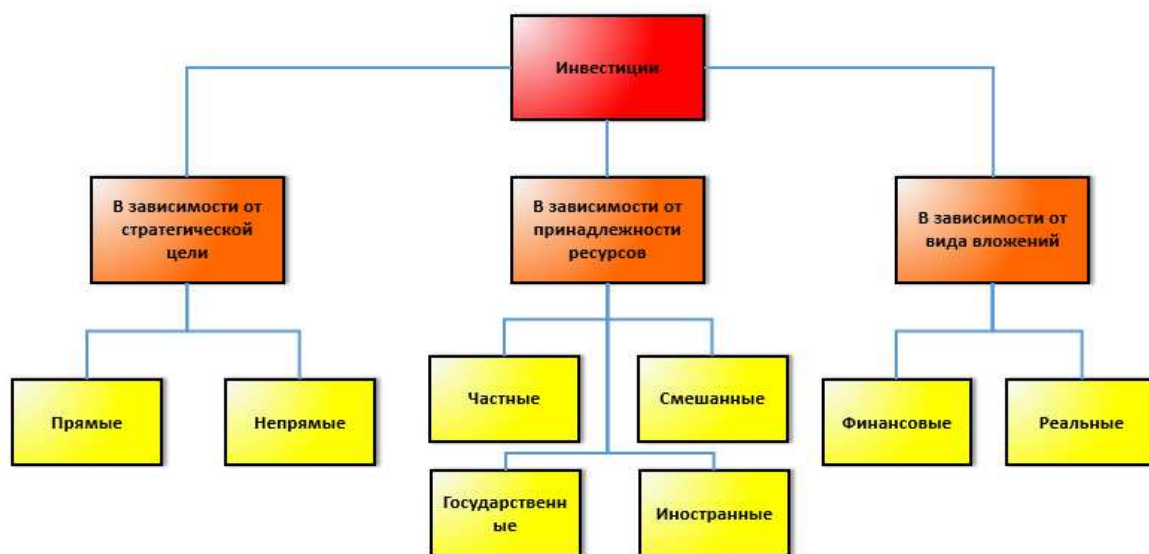
Основната цел на всяка инвестиция е да създаде възможно най-голяма полза за инвеститора за повече или по-малко дълъг период от време, независимо къде се инвестира и какъв вид инвестиция е.

Видовете инвестиции се извършват от различни организации, включително правителството, организации с нестопанска цел и домакинствата. Споменатите организации извършват материални и нематериални инвестиции,

които се разделят на горепосочените дълготрайни активи, както и инвестиции в научноизследователска и развойна дейност. Под внимание следва да се има, че инвестициите от посочените организации в дълготрайни активи, научноизследователска и развойна дейност не са разграничени и често могат да се пресичат и да работят в обща система.

Управлението на инвестициите е управленски процес за постигане на определени цели. Под инвестиционни фондове най-често се разбират средства, които се инвестират за дълъг период от време. Инвеститорите могат да бъдат разделени на две големи групи. Това са частни и институционални инвеститори. Институционалните инвеститори са пенсионни и благотворителни фондове, застрахователни компании, доверителни инвестиционни дружества. От своя страна частните инвеститори управляват собствените си средства или ги прехвърлят на специализирани мениджъри по сметки на частни клиенти. Също така, частните инвеститори могат да управляват парите си, използвайки различни инвестиционни институции или организации, като инвестиране в инвестиционни доверителни компании, закупуване на застрахователни договори, инвестиционни фондове и подобни транзакции (Lofthouse 2001, 10).

Инвестициите могат да бъдат разделени на няколко вида според няколко критерия (Кутузова 2003, 150), виж фиг. № 1.1.

Фигура 1.1. Видове инвестиции (Източник: Латвийска банка-е)

В изследването дефинирането на процеса на управление на инвестициите в рисков капитал е от голямо значение, тъй като, анализирайки опита както на автора, така и на чуждестранните предприятия, може да се заключи, че управлението на частните инвестиции в спорта може да се приравни и по същество е вид инвестиция на рисков капитал. Следователно, когато се разработва методология за управление на частни инвестиции в спорта в Латвия, трябва да се вземат предвид методите за управление на инвестициите в рисков капитал.

Рисковият капитал е дългосрочна инвестиция в собствения капитал на компанията с цел да допринесе за нарастването на стойността на компанията чрез финансиране на нейния по-бърз растеж и развитие. Финансирането с рисков капитал се различава значително от банковия заем. Подходът на инвеститора на рисков капитал се различава рязко от кредитора, тъй като успехът на неговата инвестиция пряко зависи от успеха на предприятието. Най-съществената разлика между рисковия капитал и другите видове бизнес финансиране е, че инвеститорът става бизнес партньор на предприятие, което е пряко засегнато както от риска, така и от печалбата (Latvian Risk Capital Association -e).

Организациите с рисков капитал получават средства от физически лица и други организации за предприятия в начален етап на своето развитие, които имат много висок потенциал, но в същото време и относително висок риск (Sahlman 2002, 15).

Инвеститорите на рисков капитал инвестират в относително млади частни компании, които се считат за потенциално бързо развиващи се с възможности за препитание. Първата официална организация за рисков капитал е създадена в Съединените американски щати след Втората световна война. Най-често инвеститорите на рисков капитал участват активно в дейностите на предприятието, в което са инвестирали своите средства (IE2015,16158–16161).

Инвестиционният цикъл на рисков капитал има четири фази: набиране на средства, подбор и инвестиция, наблюдение и начална позиция. По време на етапа на набиране на средства предприятията за рисков капитал набират капитал от различни инвеститори като финансови институции, акционерни дружества, грантове или богати лица (Rajan 2010, 186–197).

Когато се оценява и сравнява процесът на управление на инвестициите с управлението на инвестициите на рисков капитал, е възможно да се определи разработваната иновативна методология и нейното успешно функциониране. Стъпка в разработването на методология е прякото участие в работата с инвестиранияте, подобно на това, което се случва с инвестициите на рисков капитал (Finkel and Greising 2010, 13).

Значителен, неразглеждан досега вид инвестиция е сътрудничеството между публични органи и частни инвеститори, което се нарича публично-частно партньорство. Целта на публично-частното партньорство е насърчаване на сътрудничеството между публичния и частния сектор, ефективно използване на ресурсите на публичния партньор и частния партньор за задоволяване на нуждите на обществото, осигуряване на откритост, свободна конкуренция, равно и справедливо третиране при изпълнението на публично-частно партньорство.

След като разбрахме видовете и разделението на инвестициите, можем да заключим, че най-важната задача на управлението на инвестициите е формирането на инвестиционен портфейл. Независимо дали е частен инвеститор или инвестиционна организация, всеки инвеститор има собствен инвестиционен портфейл. Инвестиционният портфейл е набор от акции, облигации, парични еквиваленти и други финансови активи, притежавани от един инвеститор. Инвестиционните портфейли могат да се управляват директно от инвеститори или да се управляват косвено чрез професионални инвестиционни предприятия.

Възможните видове потенциални активи в един инвестиционен портфейл могат да бъдат както акции и облигации, така и други видове ценни книжа (Fabozzi, Markowitz 2011, 3–12).

Предприятията за управление на инвестиции могат да бъдат класифицирани в четири типа: предприятия, свързани с банкиране, предприятия, свързани със застраховане, предприятия, свързани с посредничество, и независими организации за управление на инвестиции.

Независимите предприятия за управление на пари са тези, чиито дейности не са свързани с банки, застрахователни компании или брокерски компании, примерите включват Fidelity Investments и Putnam Investment (The Richest). (Таблица 1.1.)

Таблица 1.1.

Най-големите предприятия за управление на пари (мил.)
(Източник: автор)

BlackRock	\$ 4 651 896
Vanguard Group	\$ 3 148 496
State Street Global Advisors	\$ 2 448 112
Fidelity Investments	\$ 1 974 077
J.P. Morgan Asset Mgmt.	\$ 1 744 320
BNY Mellon	\$ 1 710 282
Capital Group	\$ 1 396 777
PIMCO	\$ 1 274 223
Deutsche Asset & Wealth	\$ 1 265 518
Goldman Sachs Group	\$ 1 178 000

Отличителна особеност на инвестиционния пазар е неговата силна конкурентност, където индивидуалните участници, както и индустриалните предприятия, имат възможност да постигнат огромен финансов успех за кратък период от време. Инвестиционните мениджъри предоставят своите услуги на физически лица и различни организации, но в същото време са клиенти на брокери (Kuppusami 2009, 212).

Независимо от типа инвеститор, процесът на управление на инвестицията се състои от пет стъпки, които трябва да бъдат следвани за всяка инвестиционна възможност: дефиниране на целите на инвестицията; формиране на инвестиционна политика; определяне на стратегията на инвестиционния портфейл; избор на инвестиционни обекти; оценка на резултата (Focardi, Fabozzi 2004, 2).

Споменатите стъпки на управление на инвестициите са включени в цикличния процес на управление на инвестициите, където една стъпка води до следващата. Освен това, по време на изпълнението на един цикъл, след оценка на резултата, той води до следващия цикъл, който отново започва с дефинирането на инвестиционните цели. Оценката на резултатите може да доведе до промени в целите, политиката, стратегията или съдържанието на портфолиото (Focardi, Fabozzi 2004, 2).

В Латвия пазарът на финансови инструменти се контролира от Комисията за надзор на финансовия и капиталовия пазар (FCM), която работи в съответствие със Закона за Комисията за финансовия и капиталов пазар, приет и влязъл в сила през 2000 г. Законът определя реда за създаване и дейност на Комисията за финансов и капиталов пазар.

Ситуациите, пред които е изправен процесът на управление на инвестициите в Латвия, са пряко свързани с този закон и целта на PRCFC е да допринесе за защитата на интересите на инвеститорите, вложителите и застрахованите лица, както и да насърчи развитието и стабилността на финансовия и капиталов пазар (TKL-e2000).

Има няколко подхода и метода за оценка на дейността на предприятието, но като основа се използват счетоводство, различни статистически отчети, договори и аналитични данни.

Цялостният анализ на предприятието включва както вътрешна, така и външна среда. Извършва се външен анализ, като се взема за основа отчетът на предприятието; обикновено се извършва от банки, данъчни власти, инвеститори и различни надзорни институции. Анализът на вътрешната среда включва такива вътрешни показатели на предприятието като печалба, разходи, структура на разходите и други показатели, необходими на ръководителя на предприятието, за да анализира предприятието, за да може да взема решения.

Икономическите и финансови показатели, използвайки определени алгоритми, фиксират ситуацията в дейността на предприятието в определен период от време. В дейността на предприятието активите, печалбата, развитието на предприятието и паричният поток играят важна роля. Има само три документа, които ви позволяват да разберете как работи компанията в контекста на споменатите показатели - баланс, изчисляване на печалбата и загубата, паричен поток. Тези три документа са независими един от друг, но съществуват в една и съща система (Walsh 2003, 10–12).

Инвестиционните мениджъри обикновено сравняват и обобщават микроикономическите и макроикономическите фактори в процеса на вземане на решения. Трябва да се вземе под внимание всеки икономически фактор, независимо дали е специфичен за дадена инвестиция или за общите тенденции в световната икономика. Вземайки решения след оценката им в конкретна икономическа ситуация, фирмите и отделните лица могат да постигнат стабилен доход и дългосрочно максимизиране на печалбата.

Основен компонент на управлението на инвестициите е инвестирането в различни видове бизнес дейности. Има много различни видове бизнес дейности и видове организации, чиято идентификация прави по-лесно разбираем плана за управление на планираната инвестиция.

В управлението на инвестициите, чрез разбиране на основните икономически принципи, човек може да разбере различните взаимоотношения, които се случват на пазара и по този начин да направи по-добри инвестиции. Основното нещо, което трябва да се има предвид при управлението на инвестициите, е връзката между стойността на парите и времето.

Същността на инвестиционния мениджмънт е да комбинирате всички горепосочени умения, както и да извършвате конкретни и разумни действия в правилната последователност при управлението на вашите инвестиции, за да максимизирате успешно печалбите и, ако е възможно, да минимизирате възможния риск.

Съвременното спортно предприемачество има сложна структура. За да се осигури успешно управление на инвестициите в спорта, е важно да се изучава същността на спортния мениджмънт и неговото развитие. Именно успешното управление на спорта и спортистите има много голямо влияние върху възвръщаемостта на инвестициите в спорта.

Спортът може да се изучава както от бизнес, така и от юридическа гледна точка, а също така могат да се разглеждат аспекти на управлението му. Спортната индустрия се е развивала повече от 150 години и продължава да се развива. Днес спортните мениджъри са изправени пред проблеми като комбинирането на различни части на спортната индустрия в един механизъм, например в съвременния спорт е необходимо да се комбинират много важни етапи - спортен маркетинг, образование, инфраструктура, медицина, правни аспекти.

Развитието на инвестициите в спорта е неотделимо от развитието на спортния мениджмънт, тъй като развитието на спортния мениджмънт определя тенденциите в паричните потоци в спортната индустрия. Именно частните инвеститори оказват най-голямо влияние върху развитието на спортния мениджмънт и частните инвестиции допринасят за развитието на спорта в света. В същото време е важно да се изследва развитието на управлението на частните инвестиции в спорта, за да се създаде методология за управление на частните инвестиции в спорта в Латвия въз основа на обобщена информация.

Организационните основи на повечето съвременни спортове и спортни събития идват от споменатата система от клубни спортове.

От съществено значение е спортният мениджмънт да се разглежда като академична наука, чието усвояване позволява да се подобрят управленските умения на спортния мениджмънт и да се развият дейностите на индустрията на конкретен спорт. Успешният спортен мениджър в днешната спортна индустрия изисква добре подготовка и спорта, и в предприемачеството. Изследванията сочат, че спортният мениджмънт започна да се развива като академичен клон по необходимост.

За да разберем същността на спортния мениджмънт, е важно да разгледаме съставните части на мениджмънта (Chelladurai 2009, 464). Разглеждайки теорията на управлението като цяло, е видно, че подходът на управление търпи промяна, налице е трансформация от прост към много сложен, от ориентиран към работата към пълно използване на човешките ресурси, от мениджъра като лидер и човек, който дава инструкции, на координатор и член на екипа на предприятието. Хората са сложни и нелогични същества, така че нито един метод на управление не гарантира 100% успех. На мениджърите може да им е трудно да посрещнат нуждите на служителите, като същевременно гарантират, че целите и задачите са постигнати и изпълнени.

Инвестиционните мениджъри в спорта следва да бъдат експерти и да могат да се ориентират в почти всички области на управление като изпълняват различни задачи, за да постигнат целите си.

Съществена характеристика, която отличава спортната индустрия от другите бизнес дейности е фактът, че спортните лиги могат да се считат за

монополисти на своя пазар. Това означава, че лигите не са изправени пред пряка конкуренция за продуктите и услугите, които предлагат.

За да се осигури успешно управление на спорта на държавно ниво, случващото се в спортната индустрия се контролира от закона. В Латвия правното основание за спорта е Законът за спорта (приет през 2002 г.).

Наред със законите, спортните мениджъри трябва да спазват различни етични стандарти в работата си. Спортните мениджъри трябва да обръщат внимание на моралните и етични стандарти в спорта. Решенията, които спортните мениджъри вземат, засягат голям брой хора всеки ден, от спортисти до собственици на отбори и фенове.

Един от съществените компоненти на професионалния спортен мениджмънт е дейността на спортните агенции. Много спортни агенции започват своята дейност, като представляват интересите на спортист в сътрудничество с клубове. Те бързо развиват и предоставят услуги като спортен маркетинг, управление на богатството, финансово управление на клиенти.

ИЗВОДИ

1. Спортните организации и отделните спортни мениджъри, които работят в такива организации, са изключителен пример за спортен мениджмънт. Комбинирайки уменията, необходими за спортен мениджър, споменатите в изложението на първа глава мениджъри или организации успяват да постигнат много изгодни договори, както за лицата, които представляват, така и за техните организации.

2. Съществен сегмент от спортната индустрия е поддръжката на спортни съоръжения и провеждането на спортни събития. Спортните съоръжения са съществена част от индустрията, защото предоставят възможност за гледане и съпричастност към спорта, за спортуване и развиване от страна на спортистите своите умения. Най-важните задачи, когато говорим за спортна инфраструктура, са свързани с финансирането на нова структура или поддръжката на съществуваща. В спортния мениджмънт е важно да се осигурят на дадена спортна организация подходящи помещения, в които организацията да може пълноценно да извършва дейността си. Задачите за развитие и търсене на спортна инфраструктура не винаги са актуални в ежедневната работа на спортния мениджър, но са жизненоважни за съществуването на всяка спортна организация.

3. Спортният мениджмънт следва да се занимава и с организацията и провеждането на събития. Събитията, свързани със спорта, се различават както по посещаемост, така и по спортно ниво. Всяко събитие има стойност в цялостната структура на организацията, защото всяко събитие представя името на организацията в света. Спортният мениджър следва да се ангажира с организацията на редица събития, за да популяризира спортната дейност, чийто успех е в пряка зависимост от неговите комбинативни организационни умения и подходи.

4. Уменията на спортния мениджър в организирането на събития, развитието на инфраструктурата и управлението е младежкият спорт. Младежкият спорт е пряко свързан с общата популярност на спорта в

обществото, тъй като чрез включването на младите хора в спортни дейности е възможно да се създаде непрекъснат интерес към спорта. Младежкият спорт е място, където се развиват нови спортни звезди и бъдещи професионални спортисти, на които спортната организация, ако е помогнала за израстването на млад спортист, може да осигури доходи в бъдеще. Спортните агенции, като инвестират пари в развитието на младежкия спорт, имат пряк ефект върху по-нататъшното развитие на спорта и допълнително получават финансови ползи от договори със спортни професионалисти. Младежките системи могат да се развиват не само на местно ниво, но и на ниво цялата страна, регион или целия свят. Различни спортни организации сега развиват младежки системи в други страни и дори на други континенти. В настоящите условия на глобализация спортните организации вече не могат да разчитат само на непосредствената среда за развитието на своята организация.

5. Днес, повече от всякога, корпорациите, спортните лиги и спортните управляващи органи се опитват да увеличат своята популярност и приходи, използвайки международните пазари. Съвременните технологии, особено способността за предаване на изображения, значително улесняват задачата на мениджъра да представи своите продукти на външния пазар. Най-значимите професионални спортове в света се опитват да използват процесите на глобализация, за да увеличат популярността на своите лиги и спортове, като по този начин значително увеличат пазарните си обеми и съответно печалбите си. Както северноамериканските професионални лиги, така и европейските футболни клубове, вече са се превърнали в международни проекти, със специален фокус върху развитието на азиатския пазар. А това означава спортните мениджъри да са подготвени и да се адаптират към различните култури и техния манталитет, защото спортът се е превърнал в международен бизнес, в който в момента няма национални бариери.

Одна из съществених составных частей менеджмента професионального спорта – это деятельность спортивных агентств. Многие спортивные агентства начинали свою деятельность, представляя интересы спортсмена в сотрудничестве с клубами. Они быстро развивались и обеспечивали такие услуги как спортивный маркетинг, управление частными активами, менеджмент финансов клиентов.

6. Същността на спортния мениджмънт се заключава в обединяването на уменията, необходими за инвестиционния мениджър, както и притежаването на специални умения за работа с хора, които представляват различна култура и манталитет.

Решена е първата научноизследователска задача.

ГЛАВА ВТОРА

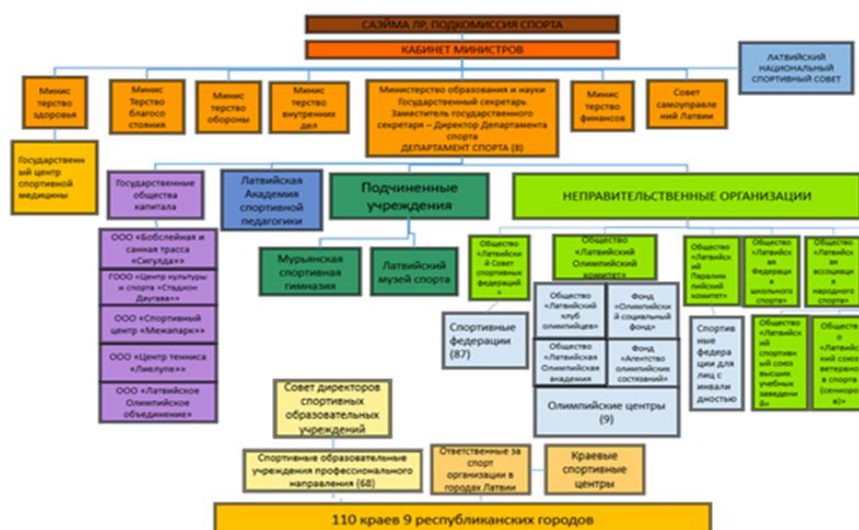
АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО И ПРОБЛЕМИТЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ НА ДЪРЖАВНИТЕ УЧРЕЖДЕНИЯ А СПОРТА НА ЛАТВИЯ

Втората част на работата се състои от три параграфа, в които се анализира състоянието на инвестициите на латвийската държава в спорта. Подразделите отразяват структурата и методологията на финансиране на спортните организации в Латвия и отделно разглеждат държавното финансиране на отделните спортисти и организационния модел на младежкия спорт.

В Латвия Законът за спорта е основата за цялата дейност и развитие на спортната индустрия. Той регулира процесите в спортните организации и осигурява успешното сътрудничество на организациите в спортната индустрия за постигане на целите.

Функциите на държавната администрация в спортната индустрия се изпълняват от Министерството на образованието и науката (МОН). МОН си сътрудничи с други държавни министерства за организиране на спортния живот в страната (с Министерството на социалните грижи, с Министерството на вътрешните работи, с Министерството на отбраната, Министерството на правосъдието и Министерството на здравеопазването, Министерството на правосъдието.)

Структурата на бранша показва, че именно МОН ръководи бранша и дава възможност за осъществяване на връзка между браншовите организации и разпределението на финансирането. Организациите на спортната индустрия се финансират както директно от държавния бюджет, така и от бюджета на местните власти и различните частни организации. Структурата, създадена от Министерството на образованието, включва голямо разнообразие от спортни организации и спортни образователни институции, различни ръководни организации на спортната индустрия и спортни федерации и държавния център по спортна медицина (фиг. 1).

Фигура 2.1. Структура на спортния отрасъл (Източник: Структура на спортния отрасъл)

В управлението на спортната индустрия от МОН се подпомага от Латвийският национален съвет по спорта (ЛНСС), който е от голямо значение като публичен консултативен орган, участващ в разработването на държавната спортна политика, насърчава развитието на спорта и сътрудничеството в областта на спорта, участва във вземането на решения по въпроси, свързани със спорта. ЛНСС може да се счита за основната и най-значима организация в спортната индустрия, която отговаря за разпределението на финансите между структурните подразделения на спортната индустрия. Той пряко влияе върху бюджетните решения във връзка със спортната индустрия в Латвия (Закон за спорта 2002 г.). (таблица 2.1.)

Таблица 2.1.

Приходи и разходи на Латвийският национален съвет по спорта в 2015 году

(Източник: автора)

ДОХОДЫ	2 142 903
Основная дотация МОН ЛР	2 099 026
Переходящий остаток средств МОН ЛР с 2014 года	43 877
РАСХОДЫ	2 142 903
Расходы на спортивную работу	1 128 862
Расходы на спортивную работу	815 565
Расходы на спортивную работу – летние виды спорта	470 621
Расходы на спортивную работу – зимние виды спорта	344 944
Медикаменты и восстановительные средства, медицинское оборудование и его содержание	277 685
Страхование	35 611
Расходы на непосредственно связанных со спортсменами работников	752 881
Заработная плата и налоги медицинских работников, спортивных специалистов и технического персонала	677 881
Командировки врачей, медицинских работников и спортивных специалистов	75 000
Хозяйственно-организационные расходы	165 328
Содержание здания и медицинско-реабилитационного центра	165 328
Административные расходы	95 832
Заработная плата и налоги	95 832

Видно е, че ЛНСС участва в разработването на държавната спортна политика. Той разработва предложения за разпределение на средствата от държавния бюджет в областта на спорта и ги внася в МОН. Предлага препоръки

и становища относно съответствието на дадено спортно съоръжение със статута на национално спортно съоръжение (Закон за спорта от 2002 г.).

Една от най-важните капиталови компании за индустрията, която е подчинена на министерството, е Латвийската олимпийска асоциация ООД (ЛОА) (данни на МОН-е). Задачите ѝ включват организационна и финансова подкрепа на най-добрите латвийски спортисти с цел подобряване на качеството на тренировъчната работа. Тя е тази, която подкрепя спортистите, за да ги улесни в постигането на високи резултати в официални международни състезания.

Наред с дружествата на държавния капитал, няколко неправителствени организации също са подчинени на МОН, включително няколко дружества на Латвийския съвет на спортните федерации, Латвийския олимпийски комитет, Латвийския параолимпийски комитет, Латвийската федерация за училищни спортове, Латвийската народна спортна асоциация, институциите на латвийския Спортен съюз за висше образование, както и Латвийския съюз на спортните ветерани.

За контрола на финансово-икономическата дейност на Олимпийския комитет отговаря Одитната комисия, която извършва одит на имуществото и финансовите ресурси, дава становище по бюджета и годишния отчет на комисията, оценява работата на счетоводството и деловодството, а също така прави препоръки за подобряване на финансово-стопанската дейност на комисията.

Изводът е, че Латвийският олимпийски комитет, подобно на Латвийската олимпийска асоциация, подкрепя предимно индивидуалните спортове. Например през 2015 г. Латвийският олимпийски комитет предостави финансиране в размер на 599 000 евро на отделни спортни федерации и съюзи. Както и основно финансиране от 554 000 евро за федерации и съюзи по индивидуални спортове. Повече от една пета от всички разходи на Латвийския олимпийски комитет са разпределени специално за индивидуалните спортове. (табл.2.2. и 2.3)

Латвийският олимпийски комитет осигурява финансиране в размер на 160 000 евро за програмата ТОП 50 – нашите медали за Латвия. Мисията на новата програма ТОП 50 – нашите медали за Латвия – е да предостави допълнителна подкрепа на най-добрите спортисти и отбори в Латвия. Програмата предоставя финансова подкрепа на най-талантливите спортисти в Латвия по пътя им към спечелване на медали в международни състезания и олимпийски игри. Подобни ТОП 50 програми вече са създадени в други страни по света, например в Канада има програмата Own the Podium, в Обединеното кралство програмата World Class Performance, в САЩ програмата Direct Athlete Support.

Програмата ТОП 50 включва топ 40 на представителите на летните спортове. Всички спортисти представляват индивидуални спортове. За да влезе в програмата ТОП 50, са създадени критерии за допускане с присвояване на точки на всеки спортист за всеки път, когато е в първите дванадесет спортисти на Европейско или Световно първенство.

Таблица 2.2.

Приходи на Латвийския Олимпийски комитет (Источник: LVB-е 2014)

	EUR
1. Для обеспечения деятельности организации	3 136 200,00
1.1. Пожертвования и дарения	223 000,00
1.2. Финансирование Международного Олимпийского комитета	445 930,00
Источник доходов	1 768 400,00
1.4. Подпрограмма дотаций государственного бюджета “Спортивные федерации и мероприятия” 09.09.00	48 960,00
1.5. Лицензионные доходы, хозяйственная деятельность и др.	601 000,00
1.6. Возврат обязательств	48 910,00
2. Для реализации проектов кредитов с поручительством государства	764 776,00
2.1. Программа дотаций государственного бюджета “Государственные долгосрочные обязательства в области спорта по возврату ссуд с поручительством государства”	764 776,00
Итого доходы:	3 900 976,00
Остаток средств 01.01.2015.	1 057 050,00
Остаток и доходы всего	4 958 026,00

Таблица 2.3.

Разходи на Латвийския Олимпийски комитет в 2015 году (Источник: автора)

1. Программы подготовки Олимпийских игр	1 814 855,00
2. Программа регионального развития Латвийского Олимпийского комитета	948 446,00
3. Программа олимпийского образования и информации	93 995,00
4. Административные, организационные и хозяйственные затраты	720 825,00
5. Возврат вложений “Rīgas satiksme”	25 285,00
6. Приобретение основных средств	13 225,00
7. Намеченные для особых целей средства	1 248 850,00
8. Уплата НДС	92 545,00
Итого расходы:	4 958 026,00

Под егидата на Латвийския олимпийски комитет, Латвийската олимпийска академия работи и като неправителствена спортна организация с образователен характер, която се занимава с изследователска работа в областта на олимпийското движение и олимпизма и насърчава олимпийското образование в Латвия. В потвърждение, финансирането на Латвийската олимпийска академия, осигурено от Латвийския олимпийски комитет, е 16 000 евро (Latvian Olympic Academy -e).

През 1990 г. като структурно подразделение на Латвийския олимпийски комитет се създава Латвийският олимпийски социален фонд, създаден като отворен публичен фонд през 1996 г. Участието на Латвийския олимпийски комитет във финансирането на Латвийския олимпийски социален фонд продължава и до днес като помага на много ветерани в спорта да поддържат достоен живот. С течение на времето, с нарастващия брой нуждаещи се от грижи ветерани от спорта, латвийската държава също се погрижи за тях, като предостави на фондацията част от необходимите средства от държавния бюджет.

По инициатива на Управителния съвет на Латвийския олимпийски социален фонд и в съответствие с изискванията на Закона за дружествата и фондовете, Латвийският олимпийски комитет става единствен основател на Латвийския олимпийски социален фонд, като също така допринася за запазването на духовната връзка между поколенията спортисти (Латвийски олимпийски социален фонд -е).

Клубът на латвийските олимпийци е обществена организация, призната от Международната асоциация на олимпийците, която обединява спортисти, участвали в олимпийски игри и акредитирани треньори, рефери, журналисти, които са изразили желание да участват в дейностите на клуба. 237 латвийски спортисти участваха в олимпийските игри. Безвъзмездните средства, предоставени от държавата за подпомагане на дейности съвместно с Латвийската олимпийска академия, възлизат на 10 000 евро (Клуб на латвийските олимпийци -е).

Наред с Латвийския олимпийски комитет има още една неправителствена организация, която играе важна роля в спортната индустрия в страната. Става дума за Латвийския съвет на спортните федерации, който е независима асоциация на 88 спортни федерации в спортната индустрия, призната в съответствие със законите и разпоредбите на Република Латвия и която, в съответствие със Закона за спорта, ги представлява и изпълнява техните общи интереси (Латвийски съвет на спортните федерации -е). Целите и задачите на Латвийския съвет на спортните федерации са да координира дейностите на спортните федерации, признати в Латвия, да представлява и осъществява общите им интереси, да представлява Латвия в Европейската неправителствена спортна организация (Европейски съюз на неправителствените sportive организации), както и да изпълнява делегирани регулаторни функции и определени задачи с актове на Република Латвия.

Латвийският съвет на спортните федерации изготви критериите за получаване на съфинансиране от държавния бюджет за домакинствата на официални състезания на съответната международна или европейска федерация, за възрастни, юноши и младежи, планирани от призната спортна федерация в Латвия (Latvian Council of Sports федерации -д).

В държавния бюджет на Латвия за 2015 г. за спортните федерации и спортни събития (09.09.00 програма) са заделени 2 156 000 евро. Общо за планирани разходи са заделени 2 684 000 евро. Друг източник на средства за Латвийския съвет на спортните федерации е дарение от държавното акционерно дружество *Latvijas valsts meži* в размер на 440 000 евро. Общите приходи на Латвийския съвет на спортните федерации през 2015 г. са 2 684 000 евро (виж таблица № 2.4.).

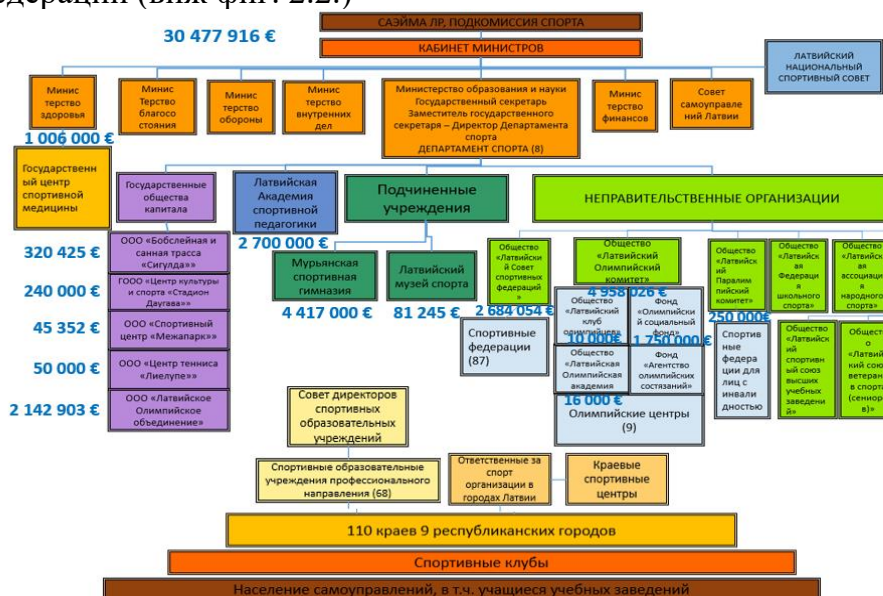
Таблица 2.4.

Приходи на Латвийский совет на спортные федерации в 2015 году
(Источник: Латвийский совет на спортные федерации -е)

	2015 год, EUR
Остаток средств на 01.01.2015, в т.ч.	526 094,00
1. Пожертвование ГАО «Latvijas valsts meži»	440 000,00
2. Остаток дотации государственного бюджета на подпрограмму 09.09.00	52 312,00
3. Остаток дотации государственного бюджета на подпрограмму 09.21.00	27 510,00
4. Собственные доходы	5 172,00
5. Прочие	1 100,00
Планируемые доходы, в т.ч.	2 157 960,00
1. Дотации государственного бюджета на подпрограмму 09.09.00 (+ 09.21.00 в 2014 году)	2 085 960,00
2. Дотация общества «Латвийский Олимпийский комитет» фонду «Фонд спортивного издательства»	60 000,00
3. Собственные доходов	12 000,00
Итого доходы:	2 684 054,00

От своя страна, за да подкрепят и подобрят способностите на най-силните индивидуални спортисти в страната, латвийските държавни организации на спортната индустрия създадоха няколко модела.

Средствата от държавния бюджет на Латвия за спорт се осигуряват в съответствие с годишния закон за държавния бюджет. Размерът на финансирането на подпрограмата на бюджета Спорт на високи постижения е определен не по-малко от предходната финансова година. Финансовите ресурси за спорта се формират и от средства на местните власти, юридически и физически лица, средства на спортни организации и вноски от международни спортни федерации (виж фиг. 2.2.)

Фигура 2.2. Структура и финансиране на спортния отрасъл (Источник: автора)

Държавният бюджет на Латвия не субсидира директно индивидуалните спортове, но държавните организации го правят. Въпреки това е възможно да се получават целеви субсидии за организиране на всякакви индивидуални спортни събития или спортни проекти.

Една от най-важните организации, подчинени на държавната администрация и подкрепящи индивидуалните спортове, е Латвийската олимпийска асоциация. Анализите показват, че най-много се финансират спортистите, занимаващи се с лека атлетика. Латвийската олимпийска асоциация има създадена методология за финансиране на тренировъчната работа на асоциацията и изчисляване на допълнителни плащания, където на всяко постижение се определя стойност и тази стойност се приравнява на сумата пари, която спортистът получава, за да осигури дейността си. Методологията за изчисляване на средствата за обучение и допълнителните плащания точно обяснява размера на финансирането, предоставено на всеки спортист (табл. 2.6)

Таблица 2.6.

Съставна спортистите, финансирани от програмата TOP50 (Източник: ЛОО)

№	Спортсмени	Вид спорта	№	Спортсмени	Вид спорта
1	Гулбе Елза	гребля	21	Скуиньш Том	велосипедный спорт – шоссе
2	Григорьева Анастасия	борьба	22	Акменс Роберт	гребля на байдарках
3	Скуиня Лаура	борьба	23	Румянцев Алексей	гребля на байдарках
4	Звирбулис Арманд	борьба	24	Коха Ребека	тяжелая атлетика
5	Бородавко Евгений	дзюдо	25	Плесниекс Артур	тяжелая атлетика
6	Овчинников Константин	дзюдо	26	Страутманис Лаурис	стрельба
7	Ильин Дагнис	каное	27	Васерманис Эмилс	стрельба
8	Пранкс Гатис	каное	28	Брунс Ансис	легкая атлетика
9	Тинтс Айвис	каное	29	Чакшс Гатис	легкая атлетика
10	Рублевска Елена	современное пятиборье	30	Грабусте Айга	легкая атлетика
11	Шишлова Ольга	современное пятиборье	31	Икаунице-Адмидина Лаура	легкая атлетика
12	Швецов Павел	современное пятиборье	32	Мисанс Элвийс	легкая атлетика
13	Эглескалис Херман	пляжный волейбол	33	Музе Лина	легкая атлетика
14	Плявиньш Мартиньш	пляжный волейбол	34	Озолиня Синта	легкая атлетика
15	Самойлов Александр	пляжный волейбол	35	Паламейка Мадара	легкая атлетика
16	Шмединыш Янис	пляжный волейбол	36	Прокопчук Елена	легкая атлетика
17	Кригерс Кристен	велосипедный спорт - bmx	37	Сирмайс Зигисмунд	легкая атлетика
18	Штромбергс Марис	велосипедный спорт - bmx	38	Жолнерович Валерий	легкая атлетика
19	Трейманис Эджус	велосипедный спорт - bmx	39	Гришане Валерия	гимнастика
20	Вейде Рихард	велосипедный спорт - bmx	40	Кардашов Виталий	гимнастика

Общият размер на финансирането на индивидуалните спортисти от публични средства през 2015 г. е 1 810 335 евро. Финансирането е основната държавна подкрепа за подобряване на способностите на спортистите и основата за представяне на страната на международната арена.

Значителният превес на държавната бюджетна подкрепа за индивидуалните спортове се обяснява с факта, че в колективните спортове би било невъзможно и нечестно да се избират индивидуални спортисти, които се издържат от държавата, и за да се осигурят достатъчни условия и финансиране

за всички членове на отбора спорт, няма достатъчно средства. Трябва да се има предвид, че за страна с малко население е много по-трудно да заеме високи места в международни състезания, поради което е почти невъзможно да се получи финансиране за индивидуално подобряване на способностите на представителите на отборните спортове.

Относно финансовите ресурси за спорта от Закона за спорта на Латвия младежкия спорт се финансира основно от държавния бюджет и специалния държавен бюджет (Закон за спорта 2002). Бордът на директорите на латвийските спортни образователни институции създаде компания под свой контрол – Фондация за младежки спорт. Фондът е създаден с цел набиране на средства за развитие на младежкия спорт в страната, популяризиране на младежкия спорт и насърчаване на спорта. Фондацията привлича дарения, дарения, средства от държавния бюджет и собствени средства (ДП-д).

Латвийската младежка фондация разработи критерии за получаване на средства от Младежката фондация. Заявлението за финансиране трябва да бъде подадено до спортно училище или спортен клуб, признат от Латвийския съвет на спортните федерации.

ИЗВОДИ

1. Младежкия спорт в Латвия се организира от спортни образователни институции или спортни училища. В общообразователните училища се провеждат спортни занимания, а спортните училища и спортните клубове се занимават професионално с младежи. Спортните училища на най-големите градове в страната са свързани и се издържат от бюджетите на спортните клубове на посочените градове.

2. Basketball Club Ventspils подкрепя Ventspils Sports School Spars и неговия баскетболен отдел, защото това е източникът, където спортните клубове могат да възпитават нови играчи и силни таланти. Обоснована е необходимостта от силни интернати, подобни на създадения преди много години в спортната гимназия в Мурянск. Чрез създаването на система от силни интернати става възможно да се подготвят по-добре младите таланти на Латвия за стартове в международни състезания и след това за участие в националните отбори на страната за възрастни.

3. Обобщавайки анализирания информация, може да се каже, че в Латвия индивидуалните спортове и разходите за обучение на техните спортисти се финансират основно от държавния бюджет, докато представителите на отборните спортове зависят от финансирането и даренията на местното правителство. Също така държавата няма създадена система за подпомагане на най-добрите индивидуални представители на колективните спортове, за да могат да развият индивидуалните си умения.

4. Младежката система се основава на спортни училища, които съдържат самоуправление. В същото време в Латвия има различни институции, които биха могли успешно да си сътрудничат с планирания модел за управление на инвестициите, както и институции, чието сътрудничество с модела следва да е неразделна част от успешното функциониране.

ГЛАВА ТРЕТА

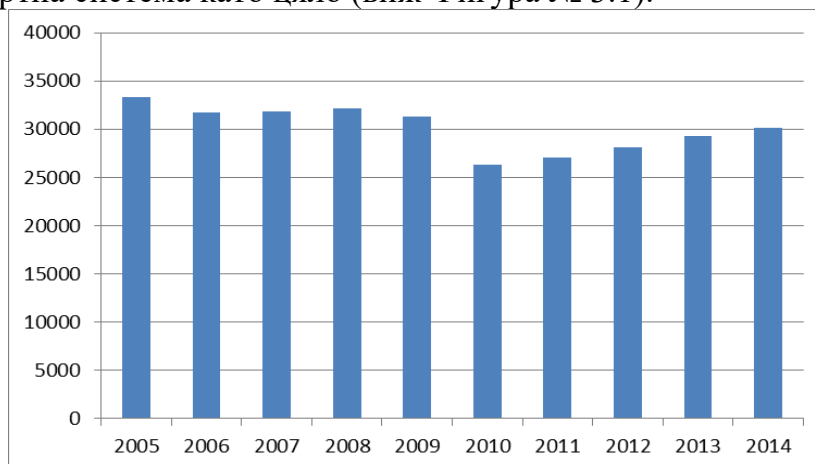
СТРАТЕГИЧЕСКИ НАПРАВЛЕНИЯ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТТА НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ЧАСТНИТЕ ИНВЕСТИЦИИ В СПОРТА В ЛАТВИЯ

За управлението на частни инвестиции в спорта, както и за всеки друг вид управление на инвестиции, най-важното решение е изборът на инвестиционен портфейл, неговият надзор и оценка на инвестициите, като по този начин се натрупва опит за вземане на по-нататъшни решения. Чрез дефинирането на методология за управление на инвестициите в спорта, въз основа на чиято функционалност предстои изграждането на тренировъчен център за спортисти от високо ниво, е възможно да се насърчи и осигури успешното развитие на направените инвестиции, както и да се създадат необходимите условия за максимизиране на печалби. В допълнение, подобна методология е в защита на осигуряването на систематично най-талантливите млади спортисти с необходимата финансова подкрепа под формата на бизнес инвестиции. За положителна възвръщаемост на инвестицията е от съществено значение да се идентифицират спортовете, в които инвестицията може да бъде най-ефективна и успешна. За постигането на тази цел е необходимо да се определят критериите, въз основа на които е възможно да се извърши необходимият анализ.

За развитието на спортния живот както в страната, така и в световен мащаб, младежката система е много важна при подготовката на спортисти, защото благодарение на успешната младежка система можете да постигнете най-успешните резултати в обучение на професионални спортисти.

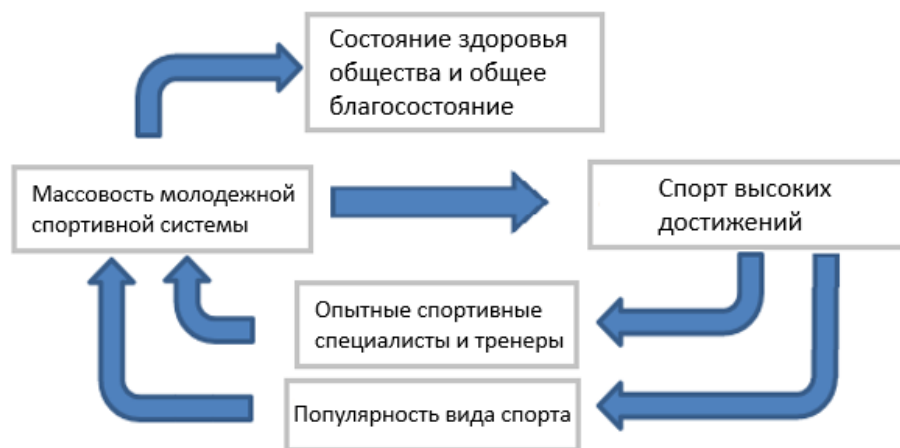
Въпреки големия спад в общия брой на спортуващите, динамиката на броя на учениците в професионалните спортни учебни заведения от 26 268 ученици през 2010 г. нараства до 30 162 ученици през 2014 г., което е добър показател, поради важността на на споменатия вече масов характер на младежкия спорт (данни на MON-е).

От 2010 г. броят на учениците в професионалните спортни учебни заведения постепенно нараства, което е положителен показател за развитието на държавната спортна система като цяло (виж Фигура № 3.1).

Фигура 3.1. Динамика на броя на възпитаниците в образователните учреждения с професионална спортна насоченост (Източник: данни на MON-е)

Спортът за високи постижения е от съществено значение за масовия характер на младежкия спорт, тъй като именно резултатите от спорта за високи постижения влияят върху популярността на даден спорт и последващата активност в съответния спорт сред младите хора и техните родители. Най-успешните примери за спорт с високи постижения могат да служат като модел за младите хора в професионалните спортни образователни институции, като допринасят за техния успех, взаимна конкуренция и общ избор в полза на здравословния начин на живот (виж Фигура № 3.2.).

Фигура 3.2. Взаимодействие на спортните системи (Източник: автор)

След като установихме спортовете, в които се занимават най-много латвийските младежи, можем да заключим кои спортове осигуряват най-добра инвестиционна ефективност. Спортовете с най-голям брой участници дават на потенциалния инвеститор най-добрата възможност да подбере и подбере най-подходящите инвестиционни обекти за своята инвестиция (таблица 3.1).

В Латвия е създадена доста успешна и ефективна система за младежки спорт, която може да привлече млади хора, които искат да се занимават със спорт. Ефективността на системата за младежки спорт се характеризира с резултатите, постигнати от младежите на европейските и световните младежки първенства в различни възрастови групи и спортове. Латвийските държавни младежки отбори и индивидуални спортисти постоянно се нареждат сред най-добрите в Европа и света.

В резултат на прилагането на успешна система за преход на таланти, обучавани от младежки професионални спортни учебни заведения към спорт за възрастни, създава възможност все повече млади хора да постигат отлични резултати във високите спортове. Чрез създаването на система за подкрепа на успешни спортисти, така че един млад спортист да може успешно да се присъедини към спорта за възрастни, е възможно да се увеличи броят на тези, които се занимават професионално със спортове за високи постижения, като по този начин се повиши нивото на конкуренция във вътрешните първенства, като

както и броят на представителите, които представят страната в различни международни състезания, умножавайки положителното въздействие на високопроизводителния спорт.

Таблица 3.1.

Най-популярни спортове сред младежките видове спорт през 2015 год. (Източник: данни на МОН-е)

Вид спорта	Число групп	Число воспитанников	Число спортивных образовательных учреждений, в которых можно освоить вид спорта
Баскетбол	484	6753	41
Легкая атлетика	434	5307	51
Футбол	305	4646	36
Волейбол	209	2902	27
Плавание	194	2527	12
Хоккей	111	1572	10
Флорбол	68	995	12
Гандбол	59	916	8
Спортивная гимнастика	80	797	4
Шахматы	54	712	8
Вольная борьба	63	655	9
Художественная гимнастика	67	597	8
Гребля на байдарках и каноэ	56	494	6
Дзюдо	40	433	6

В развитието на спорта най-голямо влияние оказват спортните традиции в страната. Спортните традиции влияят върху това кои спортове се интересуват от обществеността и кои практически изобщо няма да се интересуват. Интересът на обществото е това, което дава на спорта добавена стойност и възможност за развитие. Опитните професионалисти допринасят за развитието на спорта и определят тенденциите, тъй като в спорт с повече служители е възможно да се привлекат повече хора, които искат да спортуват, което се отразява положително на динамиката на даден спорт в дългосрочен план. Спорт с голям брой треньори е много по-привлекателен за инвестиране и сътрудничество с държавата, тъй като по-големият брой опитни специалисти и по-голямата взаимна конкуренция на пазара на труда допринасят за цялостно повишаване на нивото на квалификация на спортните специалисти (табл. 3.2.)

Таблица 3.2.

Видове спорт с най-голям брой треньори през 2015 година (Източник: данни на МОН-е)

Вид спорта	Число групп	Число тренеров
Легкая атлетика	434	268
Баскетбол	484	241
Футбол	305	148
Волейбол	209	120
Хоккей	111	69
Плавание	194	66
Спортивная гимнастика	80	50
Художественная гимнастика	67	50
Вольная борьба	63	38
Флорбол	68	32

Гребля на байдарках и каноэ	56	31
Гандбол	59	29
Шахматы	54	28
Лыжные гонки	37	27

Броят на хората, които постоянно участват в спорта, се увеличава от няколко години, с изключение на спад след финансовата криза от 2008 г. (вижте Фигура 3.3). Това е добра тенденция за развитието на спорта в страната, защото от масовостта и масовостта на спорта зависят и резултатите от спорта с високи постижения.

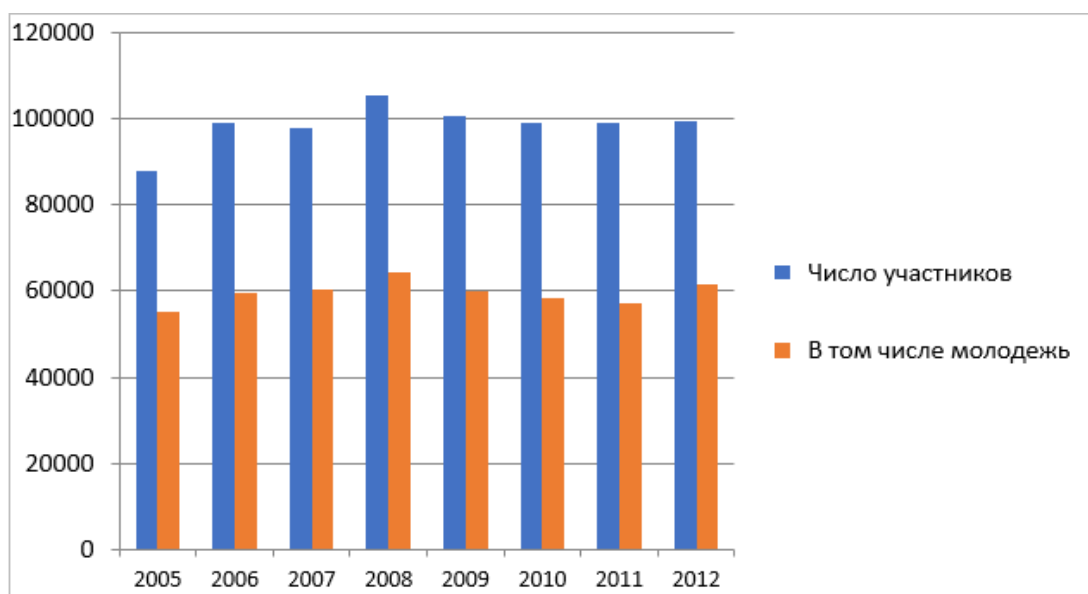

Рисунок 3.3. Число участников спортивных федераций 2005–2012

(Источник: SPP 2013)

За успешно осигуряване на работата на спортните федерации и общия спортен живот в страната са необходими спортни бази. Спортните съоръжения са важен елемент във формирането на спортните традиции, защото дават възможност на младите спортисти успешно да усъвършенстват уменията си. Обобщавайки информацията за тези спортове, които имат добре оборудвана инфраструктура, е възможно да се прогнозира най-успешните спортове в близко бъдеще, както и в кои спортове е възможно успешното развитие на младите хора. Достатъчната обезпеченост със спортна инфраструктура е добра основа за интереса на частните инвеститори към развитието на младите спортисти в даден спорт.

Основната цел на спортната политика е да даде възможност на всеки човек да спортува, независимо от неговия пол, възраст, раса, както и умствени и физически увреждания. Постигането на целите на спорта е невъзможно без модерна спортна инфраструктура, както и спортни събития, които се провеждат в нея, които привличат интереса на обществото, предизвикват желание за участие в спортни дейности, като по този начин подобряват спортната

подготовка и подобряват здравето. Може да се твърди, че целенасочените инвестиции в спорта и инфраструктурата, които насърчават здравословния начин на живот, са инвестиция в цялостното дългосрочно развитие на Латвия. С развитието на инфраструктурата се подпомага подобряването на здравето и качеството на живот на населението, а развитата спортна инфраструктура в регионите допринася за развитието на областните центрове. Инвестирайки в развитието на спортната инфраструктура, в бъдеще ще трябва да се насочват по-малко пари за здравеопазване, тъй като развитието на спортните съоръжения помага в борбата с основната причина за здравословните проблеми - нездравословния начин на живот. (Таблица 3.3.)

Таблица 3.3.

Спортни бази в градовете с републиканско значение (Источник: Регистр спортивных баз-е)

Город	Число спортивных баз
Рига	173
Даугавпилс	36
Вентспилс	26
Лиепая	26
Валмиера	24
Юрмала	23
Елгава	19
Резекне	16
Екабпилс	10

Чрез създаването на многофункционални спортни съоръжения е възможно да се задоволят нуждите на няколко части на обществото. Броят на спортните бази в определени спортове пряко корелира с броя на най-масовите спортове в страната. (таблица 3.4.)

Развитите и леснодостъпни спортни бази създават условия за привличане на все по-голям брой млади хора в спортната индустрия, което допринася за постигането на вече споменатите основни цели на спорта - здравето на обществото, спорта с високи постижения и благосъстоянието на обществото. Добре поддържана и насочена към стимулиране на постиженията, инфраструктурата ще осигури не само спортните успехи на страната на международно ниво, но и ще допринесе за ангажирането на хората със спорт, което е в общ интерес на държавата. За да намери основата и необходимостта от по-нататъшно развитие на спортната база, спортната система трябва да създава все повече професионални състезатели, както и силни треньори, които да привлекат повече млади хора, които искат да спортуват. Самата държава не е в състояние да осигури всички спортове с необходимите средства за успешното израстване на спортистите. Възниква ситуация, когато млад спортист след завършване на спортно училище не може да намери начин да продължи кариерата си на професионално ниво и да донесе описаните по-горе предимства на страната. Освен това държавата, поради ограничените финансови ресурси, не може успешно да помогне да се направи кариера в спорта с високи постижения на международната спортна арена. Сътрудничеството между публичния и частния сектор може да осигури повече и повече успешни спортисти.

Таблица 3.4.

Брой на спортните бази в популярните младежки спортове
Число спортивных баз в популярнейших молодежных видах спорта (Источник:
Регистр спортивных баз-е)

Вид спорта	Спортивные базы	Спортивные объекты
Баскетбол	710	2035
Волейбол	658	1934
Футбол	591	1882
Легкая атлетика	425	1407
Флорбол	288	919
Гандбол	85	309
Плавание	63	273
Хоккей	54	255
Шахматы	48	192
Вольная борба	31	144
Художественная гимнастика	27	110
Дзюдо	23	107
Спортивная гимнастика	22	79
Гребля на байдарках и каноэ	8	19

За да се развие използването на спортни съоръжения в младежката система и да се насърчат постиженията на младите хора в спорта с високи постижения, е необходимо да се създадат центрове, в които да се осигури израстването на спортистите. В съответствие с насоките на държавата за развитие на спорта, Министерството на образованието и науката разработи концептуално послание за проект, който предвижда създаването на центрове за подготовка на спортисти от висок клас, които осигуряват качествена среда и условия за израстване на нови изяви спортисти. Целта на създаването на центрове за обучение на спортисти е да се подобри системата за качествено обучение на висококласни спортисти в Латвия, като се осигурят предпоставки за развитието на международно конкурентни спортисти (Концептуално съобщение 2015-е).

В изпълнението на целта на държавата - развитието на тренировъчен център за висококласни спортисти, частното предприемачество може успешно да помогне. Сътрудничество като частно партньорство между публични институции и предприемача може успешно да създаде система за минимизиране на трудния преход от младежки спортове към спортове за възрастни и успешното функциониране на центрове за обучение на спортисти от висок клас. В сътрудничество между частен партньор и държавни институции, нови центрове за спортна подготовка (спортни училища) и осигурена инфраструктура могат много по-успешно да повишат общите резултати от спорта с високи постижения, което ще донесе директни ползи в сферата на стандарта на живот на обществото. вече описано по-горе, решавайки много проблеми, които самата държава не може да осигури.

Частен предприемач може да предостави някои от услугите, които са необходими за успешното функциониране на центъра за развитие, но поради ограничените финансови ресурси държавата не може да си позволи това - включително включването на международни обучители на високо ниво, предоставянето на висока медицина на ниво, индивидуална подкрепа при представителни състезания на спортист, защита на международните права на спортиста и препоръки за най-добри кариерни решения, обучение на спортист с помощта на опитни професионалисти. Но може би най-значимият принос на един частен партньор би бил изборът на инвеститори - талантиливи спортисти. Като се има предвид, че частният партньор инвестира своите средства, той ще бъде особено внимателен и селективен по отношение на младите хора, в които да инвестира своите средства. Нито един публично финансиран орган не може да осигури такъв висококачествен подбор, както може частният партньор.

От своя страна предприемачът, който си сътрудничи с държавата, ще има възможност да използва съществуващата инфраструктура, която не може да осигури със собствени средства. Частно партньорство с държавата е възможно, тъй като рисковете се разпределят между държавата и частния партньор в случай на провал в кариерата или непостигане на желания резултат. Но по-важното е, че държавата ще получи спортисти с високи постижения, които в момента не е в състояние да развие, особено в колективните спортове (виж фигура № 3.4.).

Фиг. 3.4. Модел на дейност на тренировъчен център за спортисти от висок клас
(Източник: *подготвен автором*)

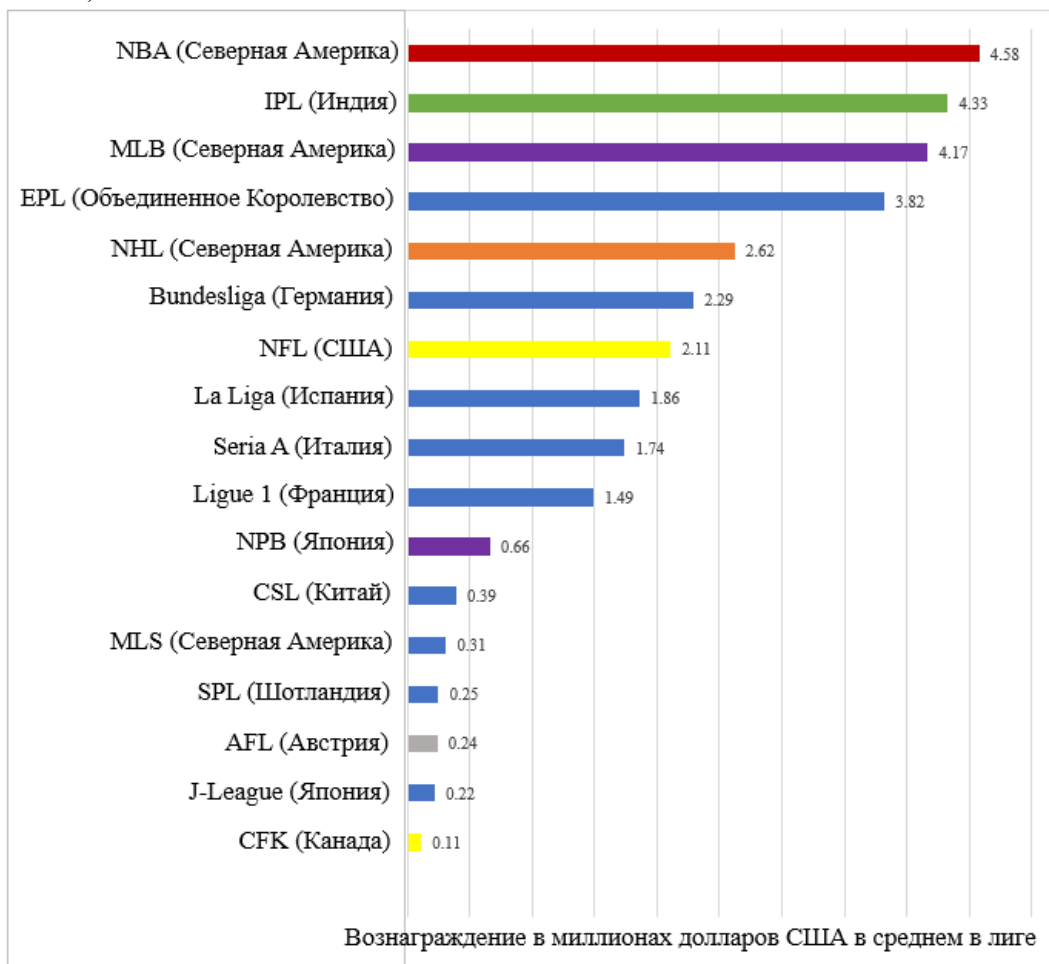
Добре развитите центрове за обучение на спортисти, които могат да бъдат постигнати само чрез публично-частно сътрудничество, биха решили някои от значителните проблеми в сектора на спорта с високи постижения в Латвия.

За успешното осигуряване на сътрудничество между държавата и частните лица при подготовката на висококласни спортисти, най-вече за привличане на инвеститори, е необходимо да се генерира интерес в частния сектор към възможностите за търговска дейност в спортната индустрия. Инвестициите, необходими за ефективно подпомагане на развитието на спортисти от висок клас, могат да бъдат привлечени чрез създаване на възможност за инвеститорите впоследствие да печелят от спортисти от висок клас. Ако интересите на предприятие, което се занимава с развитието на млади спортисти, са пряко свързани с израстването на професионален спортист, ще се осигури най-ефективното обучение на млади спортисти и преходът от младежки спортове към спортове за възрастни. Ако впоследствие спортист, когато достигне определено ниво на развитие, плати част от доходите си за инвестиции в растежа на спортист, ще бъде

възможно успешно да се осигури предприемаческа дейност в обучението на висококласни спортисти в Латвия.

За инвеститорите, решили да инвестират в спортисти, е много важно да разберат кои спортове са най-добре платени в света. Обобщавайки данните за най-печелившите спортисти, можем да посочим и спортовете, в които се наблюдават най-високи доходи на спортистите.

За да разберете кои отборни спортове са най-добре платени в света, трябва да разберете кои лиги са средно най-високоплатени. Това е важен показател за определяне в кои спортове спортистите имат най-голям шанс да спечелят възможно най-високите награди. Важно е да се проучи средното възнаграждение на спортистите в отборните спортни лиги, тъй като по-рано в работата вече беше установено, че държавата вече осигурява условия за тренировки на най-добрите представители на индивидуалните спортове, а развитието на отборните спортове може да се поеме от частен партньор, инвеститор. Инвеститорите биха се интересували особено от спортове, които предлагат възможно най-добрата възвръщаемост на инвестицията, а по-високоплатените лиги са добър показател. Лигите на най-добре платените спортисти определят и цялостната тенденция в спорта и отразяват най-високо платените спортове в света като цяло. (виж Фиг.3.5)

Фиг. 3.5. Лиги с най-високо средно заплащане на играч в света, млн.

(червено за баскетбол; зелено за крикет; лилаво за бейзбол; синьо за футбол; жълто за футбол; оранжево за хоккей) *Източник: Sport Intelligence*

Частни инвестиции в спорта могат да бъдат привлечени чрез показване на възможност за печалба. Освен инициативата на частни инвеститори за развитие на спортисти на високо ниво е необходимо сътрудничество с държавата за осигуряване на развитието на спортисти.

Сътрудничеството на държавата с частен партньор значително би допринесло за развитието на спортния живот в страната, създаде система за подпомагане на младите спортисти във високите спортове и даде възможност на държавата да развива други спортове, в които финансирането е по-необходимо и при което без държавно финансиране представителите на спорта имат възможност сами да подпомагат дейността си.

Въз основа на анализа на редица спортове, в съответствие с критериите, посочени по-рано в проучването, (баскетбол, футбол и хокей) са онези спортове, в които би било възможно да се привлекат частни инвеститори в създаването на центрове за развитие на младежки спортове с висока производителност. В споменатите по-горе спортове в Латвия се е развила ситуация, в която вече са създадени и развити модерни спортни съоръжения. В същото време драматично липсва индивидуална работа, може би с най-талантливите представители на спорта, която един частен инвеститор би могъл да реши успешно. Експериментът, проведен в изследването, ясно показва, че е възможно индивидуално да се подкрепят най-талантливите представители на даден отборен спорт, така както държавата подпомага представителите на индивидуалните спортове.

За да се открият спортовете, които са най-привлекателни за частни инвестиции, определено трябва да се вземе предвид масовият характер на системата за професионално обучение на младежки спорт в даден спорт и броят на спортистите с високи резултати във всеки спорт. Ето защо е важно да се изследва връзката между масовия характер на системата за младежки спорт, спортните традиции в даден спорт и броя на спортистите, които достигат нивото на спорта с високи постижения. За да се проучи мащабът на младежкия спорт и делът на спортистите, занимаващи се със спорт на професионално ниво, спортовете, които представляват интерес за частни инвестиции, трябва да бъдат избрани от най-популярните спортове сред младите хора - като по този начин изборът се основава на възможностите за печалба на професионалните спортисти в света.

Таблица 3.6.

Съотношението на масовото население млади хора - професионалисти (Източник: LBS, LFF, Sportacentrs, LHF)

Вид спорта	Число воспитанников	Число профессиональных спортсменов	Соотношение
Баскетбол	6753	168	0,024878
Футбол	4646	~100	0,021524
Хокей	1572	216	0,137405

Всеки случай на инвестиция в спорта - както във всеки проект за рисков капитал - е много индивидуален и частен инвеститор може да се интересува от инвестиране във всеки спорт, но изследванията показват, че спортовете с най-висока възвръщаемост на инвестициите в Латвия са хокеят на лед, баскетбол и футбол.

Съществена предпоставка за привличане на частни инвеститори е възвръщаемостта на инвестицията, така че инвеститор, който иска да инвестира в даден спортист, да има възможност в резултат на инвестиционния процес да спечели и да продължи да инвестира в други спортисти. За един частен инвеститор в развитието на спорта в страната най-вероятно ще има определени

части от спортната индустрия, които ще изглеждат особено интересни - това ще са спортове с възможно най-висока възвръщаемост на инвестициите, тоест най-печелившите спортове в Светът. Като пример за възвращаемостта на частните инвестиции за инвестиции в отборни спортове в Латвия можем да вземем опита на агенцията за развитие на баскетбола Rīga в развитието на млади спортисти и подготовката им за спортове с високи постижения.

По време на проучването беше извършен анализ на спорта въз основа на критериите, описани по-горе, които определят възможността за увеличаване на броя на онези спортисти, които ще израснат до нивото на спортове с високи резултати. Масовостта пряко влияе върху резултатите от високопроизводителния спорт, колкото по-популярен е спортът сред младите хора, толкова по-голяма е възможността за намиране на талантиливи млади хора, както и по-голяма е взаимната конкуренция, което допринася за растежа.

За да се проучи възвръщаемостта на инвестициите от дейностите на разработения модел на тренировъчен център за спортисти от висок клас, беше проведен практически експеримент със създаването на дружество с ограничена отговорност „Баскетболна агенция Рига“ (БАА „Rīga“), която директно ще извършва частни инвестиции в развитието на млади латвийски спортисти.

За изчисляване на финансовия резултат от проекта се използва изчисляването на възвръщаемостта на инвестицията. Възвръщаемостта на инвестициите показва колко ефективно се използват инвестициите, инвестирани в предприятието от неговите собственици и каква печалба се осигурява. За инвеститорите това е един от най-важните показатели, защото показва колко ще спечели един потенциален инвеститор от всяко инвестирано евро (Association of Chartered Certified Accountants 2017).

$$ROI = P/C \quad (3.1)$$

където: ROI = коефициент на възвръщаемост на инвестициите;

P = Печалба след данъци;

C = инвестиция на участник.

По този начин, за да се определи възможността за привличане на частни инвеститори в спорта с високи постижения в Латвия, е необходимо да се оцени възвръщаемостта на инвестициите на пилотното предприятие, както и да се сравни с възвръщаемостта на инвестициите в страната. Необходимо е също така да се установи възвръщаемостта на инвестицията чрез оценка на текущата нетна стойност на инвестициите в пилотната инсталация в началото на проекта и конкретния паричен поток, който проектът е генерирал до 2017 г.

За да се сравнят направените инвестиции, както и приходите и загубите за всяка година от 2009 г., когато са направени първите инвестиции в тренировъчния център на спортиста, е използван и методът за оценка на бъдещи печалби. Методът за оценка на бъдещата печалба по време на инвестицията дава представа за годишната възвръщаемост на инвестицията, която се сравнява с депозитната лихва за съответната година (Bank of Latvia-e) (Таблица 3.7.).

Таблица 3.7.

Информация от годишните отчети на SIA ВАА Рига (Источник: составлена автором)

Год	Прибыль после налогов
2009	-6407
2010	-13593
2011	9846
2012	-5652
2013	2722
2014	-4877
2015	9754
2016	24385
2017	39016
Нераспределенная прибыль в конце проекта	55194
Год	Прибыль после налогов
2009	-6407
2010	-13593
2011	9846
2012	-5652
2013	2722
2014	-4877
2015	9754
2016	24385
2017	39016
Нераспределенная прибыль в конце проекта	55194

$$NPV = \sum_{t=0}^n \frac{C_t}{(1+r)^t}$$

(3.2.),

където: С = паричен период за периода;
r = депозитна ставка за период;
n= период.

Дисконтовият процент, определен от Банката на Латвия през 2009 г., когато проектът беше първоначално инвестиран, беше 4,65. По този начин, като се вземат предвид приходите, които проектът генерира от 2009 г., стойността на

NPV е 47 993,82 евро, което е значително по-високо в сравнение с първоначалната инвестиция от 14 229 евро. В резултат на оценката на проекта се вижда, че предприятието успешно осъществява своята дейност. Като цяло проектът се изплати и компанията реализира печалба. В сравнение с 2009 г. в момента е по-изгодно да се инвестира в проекта, отколкото да се поставят на срочен депозит в банка. По данни на Банката на Латвия лихвеният процент по срочния депозит през 2017 г. е бил 1,354. Разбира се, трябва да се имат предвид рисковете, вкл. най-съществената е невъзможността на спортистите да достигнат достатъчно ниво, така че възнаграждението за труда на спортиста да може да осигури по-нататъшни инвестиционни планове на инвеститора в областта на спорта. Показателно е, че печалбата има тенденция да расте всяка година, като се има предвид факта, че след обучението на спортистите те се занимават активно с професионален спорт, като по този начин осигуряват нарастващ размер на приходите за модела за управление на инвестиции (Bank of Latvia -e).

За анализ на възвръщаемостта на допълнителните инвестиции за целия период е извършен и анализ на финансовото представяне на дружеството чрез изчисляване на неговата ликвидност и ръст на оборота по данни на дружеството за 2017 г. Фирмата има нужда от оборотен капитал, за да работи успешно. Ако даден бизнес има проблеми с паричните средства, независимо колко печеливш е бизнесът, той рискува да стане неплатежоспособен. Следователно, за да се предвиди устойчивото развитие на едно предприятие, е необходимо да се изчисли съотношението на общия оборотен капитал (Асоциация на дипломираните експерт-счетоводители 2017, 213).

$$L = A / \bar{I} \quad (3.3.) ,$$

където: L = Общ коефициент на оборотните средства;
A = Оборотни средства;
 \bar{I} = Краткосрочни задължения.

При сравняване на текущите активи с краткосрочните пасиви на SIA ВАА „Rīga“, съотношението на общите текущи активи през 2017 г. е 1,254, което означава, че компанията е в състояние да покрие своите краткосрочни задължения (Bank of Latvia-e). Ако изчисленото съотношение е по-голямо от 1, предприятието не би трябвало да има проблем с посрещането на своите краткосрочни задължения. Ако коефициентът падне под 1, съществува риск компанията да има проблеми с плащането на краткосрочни задължения. Смята се, че този коефициент трябва да бъде в диапазона от 1 до 3. Твърде високото съотношение на ликвидност показва нерационалното използване на оборотния капитал. При оценката на идеалното ниво не може да се пренебрегне спецификата на индустрията и динамиката на даден показател в предприятието, които често могат да се различават рязко в различните отрасли (Регистър на предприятията-e).

Сравнявайки оборота на предприятието през 2017 г. спрямо 2016 г., можем да заключим, че той е нараснал, както и в предходните години. През 2017 г. има увеличение от 67%. Постоянният ръст на оборота е един от преките индикатори за устойчивото осигуряване на проекта.

По време на експеримента беше посочено, че за да се създаде дългосрочен интерес към спорта и обучението на спортисти за частен инвеститор, е необходимо да се създадат силни правни отношения между двете страни - търговец и спортист. Също така е важно да се поддържат взаимно високи стандарти на работна етика. Правното основание трябва да определя какви са отговорностите на двете страни по време на сътрудничеството, както и при какви условия се прекратява сътрудничеството, например ако спортистът не успее да постигне необходимите резултати. Трябва да се въведе определен размер на възнаграждение, при достигането на който спортистът трябва да заплати предоставената от търговеца помощ за развитие и средствата, които търговецът е инвестирал в спортиста. И двете страни на сътрудничеството трябва да разберат, че е невъзможно да се постигне успешен резултат една без друга. Необходимо е да се създаде ситуация, в която частните инвестиции са толкова важни и необходими за един спортист, колкото и за едно предприятие - спортист, избран като обект на инвестиция. Необходимо е правно да се обосноват елементите и задачите на сътрудничество, които всяка страна трябва да изпълни, както и обезщетение за нарушаване на условията за сътрудничество от едната или другата страна. Силната правна рамка за сътрудничество ще защити интересите на развиващия се спортист и ще гарантира, че той ще има възможност да постигне най-високи резултати, както и ще гарантира, че предприемачът е в състояние да продължи дейността си, подкрепяйки следващите спортисти и осигурявайки положителен възвръщаемост на инвестициите.

Проведеното изследване представя емпирична и качествено валидирана методология и теоретична интерпретация за управлението на инвестициите в спорта в Латвия. Според иновативната методология, създадена от автора на промоционалната работа, има шест баскетболни клубове в Латвия, които тестват иновативната методология в реалния живот.

За да се разбере по-добре сравнително широкото приложение на иновативната промоционална методология, трябва да се разбере, че преди въвеждането на такава методология в ВАА „Rīga“ в Република Латвия, не е имало нито една подобна система, която инвеститорите да използват като модел.

ИЗВОДИ

1. Най-важната академична основа за разработване на методология за управление на частните инвестиции в спорта е управлението на инвестициите на рисков капитал. Следователно в хода на изследването беше важно да се разгледат както рисковият капитал по същество, така и методът на опериране на инвестициите в рисков капитал. Инвеститорите на рисков капитал инвестират в нови частни предприятия, за които се счита, че имат потенциал за бърз растеж, с потенциал да бъдат търгувани на борси или към съществуващи предприятия. Инвеститорите на рисков капитал участват активно в предприятието, в което са инвестирали в оперативни дейности.

2. Чрез провеждане на експеримент беше доказано, че управлението на частните инвестиции в спорта в неговата организация се приравнява на управлението на инвестициите на рисков капитал. Анализирайки резултатите от

експеримента, се установи, че най-важният процес в управлението на инвестициите в спорта е активното участие и включване в развитието на инвестиционния обект.

3. Управлението на инвестициите в спорта е свързано с инвестиции в проекти с висока степен на риск, но потенциалната възвръщаемост на инвестицията е значително по-висока, отколкото в инвестиционни проекти с по-ниска степен на риск. В резултат на експеримента беше установено, че от всички инвестиционни обекти само малка част - приблизително 10% осигуряват на проекта финансова възвръщаемост, но това вече е значително по-високо от средното за индустрията, където, т.к. по време на проучването беше посочено, че само професионални баскетболисти стават професионални баскетболисти 2% от младите баскетболисти. В същото време възвръщаемостта на успешните инвеститори е достатъчна, за да позволи на предприятието да продължи да прилага иновативни инвестиционни техники в относително нови инвестиционни обекти.

4. Най-важният недостатък на държавното финансиране в спорта е недостатъчното финансиране на представителите на колективните спортове за подготовката им за спорт с високи постижения, което може да се превърне в съществена пречка за развитието на кариерата на младите спортисти. Чрез изучаване на чуждестранната практика и развитието на млади спортисти от други страни и адаптиране на получените резултати към обективните обстоятелства в Латвия, в проучването беше създадена иновативна методология за управление на инвестициите в спорта в Латвия.

5. В страната успешно функционира подборът на спортисти за финансиране на представители на индивидуалните спортове. Подобна система с ясно определени критерии за подбор може да се използва и от частен инвеститор за оценка на предприятие, в което е инвестирано.

6. За успешно привличане на частни инвеститори в развитието на спорта е необходимо да се обобщи информация за тези спортове, които имат необходимата база от млади спортисти и които могат да осигурят на инвеститора достатъчна възвръщаемост на инвестицията, така че инвестиционният проект да бъде печеливш и в състояние да се поддържа в дългосрочен план. В резултат на проучването може да се твърди, че е практически невъзможно частен инвеститор да развие основната инфраструктура, която е определяща за развитието на младите спортисти.

7. По време на разработването на проучването се установи, че частен инвеститор има възможност да обучава спортисти в колективни спортове много по-успешно, тъй като държавата, като единствен конкурент в областта на финансовите инвестиции в спорта, не подкрепя финансово развитието на индивидуалните спортисти в отборните спортове.

8. Най-същественният недостатък на частните инвестиции в спорта е спортната инфраструктура, необходима за подпомагане на дейността, чието създаване изисква огромни инвестиции. Единственият начин за разрешаване на ситуацията е да се търсят възможности за сътрудничество с държавни

организации, които управляват съществуващата спортна инфраструктура или разработват нова.

9. Проучването изследва дейността на първата професионална спортна агенция в света – IMG (International Management Group). Дейността на IMG рязко се различава от агенцията, създадена в експеримента, тъй като IMG в началото на дейността си сключи споразумения с високопоставени спортисти с цел насърчаване на маркетинга и разпознаването на спортисти, което в резултат доведе до допълнителни приходи за спортисти и до използването на името му в различни маркетингови програми. На свой ред създаденото в експеримента предприятие работи с все още неузнаваеми и непознати спортисти, предоставяйки възможност на най-успешните да станат професионалисти от световна класа.

10. Въпреки различния бизнес модел, именно методологията за управление на спорта на IMG, адаптирана към обективната реалност в конкретно място на дейност, може да се приеме като модел за управление на инвестициите в спорта.

III. ОБЩИ ИЗВОДИ ОТ ДИПЛОМНАТА ТЕЗА И ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Общи изводи

1. Анализ на съвременни и класически теории за икономика и управление, теоретични и практически аспекти на формирането и развитието на управлението на инвестициите в спорта и факторите, които го влияят, както и резултатите от проведено от автора емпирично изследване и разработените решения за управление на инвестициите в спорта ни позволяват да направим следните общи изводи:

2. Управлението на инвестициите в спорта е недостатъчно научно разработено и изследвано не само в Латвия, но и в света.

3. Пионерът на управлението на инвестициите в спорта е американската компания IMG, която е основана през 1960 г., когато нейните основатели осъзнават, че телевизията ще осигури значително увеличение на доходите на спортистите.

4. Целенасочените частни инвестиции в развитието на латвийски спортисти в Латвия все още са безпрецедентна инвестиционна стратегия и новост в инвестиционната индустрия като цяло.

5. Държавата оказва подкрепа само за подобряване на индивидуалните умения на спортистите от отделните спортове.

6. В Латвия, за да се подобрят индивидуалните умения на спортистите в отборните спортове, е необходима подкрепа, подобна на тази, предоставяна в индивидуалните спортове.

7. В латвийския спорт ефективна техника за управление на инвестициите за инвестиране на рисков капитал в спорта е да се създаде бизнес и да се инвестира в спортисти, които играят футбол, баскетбол или хокей.

8. Използването в предприемаческата дейност на иновативната методология на инвестиционния модел в спорта, разработен в проучването, в момента осигурява на инвеститора доходност от приблизително 45% годишно с

тенденция на растеж, тъй като инвестиционният проект все още е в процес на разработка.

9. Държавно финансиране, инфраструктура, традиции, популярност сред младите хора, масов характер, възможности за печалба на спортиста - това са най-важните критерии, резултатите от анализа на които трябва да се вземат предвид при вземането на решение за обектите на инвестиции в латвийския спорт .

10. За да се осигури най-ефективното прилагане на модела за управление на инвестициите, разработен в проучването в спорта, е важно да продължим да изследваме правните и психологическите аспекти на модела, както и възможния му ефект извън Латвия.

Предложения

1. Дирекция „Спорт“ на Министерството на образованието и науката, като основен елемент в организацията на спортния живот в страната, трябва да може да създава и осигурява успешно сътрудничество между спортните училища, както с центрове за развитие, така и със спортни клубове, т. че детският спорт продължава да формира млади спортисти на високо ниво, които в бъдеще да развиваме както центрове за спортна подготовка, така и спортни клубове. Необходимо е да се създаде добра, вкл. правна основа за по-нататъшно сътрудничество, така че млад спортист от държавно спортно училище да може успешно да се премести в центрове за спортно развитие или професионални клубове. Необходимо е да се разработи модел на сътрудничество за развитие на младежта, който да включва както дейността на централите за развитие на спорта, така и професионалните клубове.

2. Професионалните клубове, когато подреждат вътрешната организационна структура, трябва да са наясно, че инвестирайки време и давайки възможност за развитие на млади, физически и технически подготвени спортисти, е възможно да се формират играчи от високо ниво, които ще струват много по-малко отколкото привлечени от чужбина. Спортисти, обучени в Латвия, винаги ще осигуряват на клуба по-висока добавена стойност в дългосрочен план.

3. Инвеститорите, за да инвестират успешно в обучението на спортисти, трябва да създадат предприятия с рисков капитал за инвестиране в спорта и да осигурят сътрудничество с държавните институции при обучението на спортисти. Като се вземе предвид иновативната методология за управление на инвестициите в спорта, идентифицирана в работата, е възможно да се получи възвръщаемост на инвестицията, която надвишава средната за страната.

4. За други индустрии. Разработената иновативна методология за управление на инвестициите може да се използва и в други сектори, където в резултат на обективна липса на държавно финансиране младите хора нямат възможност да развият таланта си, било то образование, култура или изкуство, до такава степен. ниво, на което могат да бъдат конкурентоспособни в света.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертацията развива теорията за управление на инвестиционния капитал в спорта чрез формулираните нови дефицити, методи и модели за ефективно управление на частните инвестиции в спорта, базирани на общоприложимата методология на научното познание.

Обобщена информация за същността на инвестиционния мениджмънт, както и опита на инвестиционния мениджмънт в света, с акцент върху инвестициите в спорта и развитието на спортистите. Направен е и анализ на опита в организирането на спортния мениджмънт в света, както и историята на неговото формиране.

В резултат на обобщаването на информацията беше заявено, че най-добрият начин да се потвърди или отхвърли изложената хипотеза е да се проведе експеримент чрез създаване на предприятие, което да се занимава със спортен мениджмънт в Латвия.

Дизайнът на проучването анализира най-добрите възможни инвестиционни сценарии, като ги обосновава чрез създаване на възможности за частен инвестиционен капитал, създаден от липсата на публично финансиране в спорта. Така беше избрана най-успешната структура на дейността на предприятието за управление на инвестициите в областта на спорта.

В хода на изследването беше създадена пилотна компания за управление на спортни инвестиции, която чрез прилагане на методологията за управление на спорта и инвестициите, описана в проучването, инвестира в развитието на спортисти.

Изследване, след осем години дейност на предприятието, беше извършен анализ на дейността на предприятието и неговите инвестиционни показатели, като по този начин се потвърди хипотезата, изложена в дисертацията.

Разработката на дисертацията създава уникална методология за управление на интелектуалния капитал на предприятието, като дисертацията може да се развива в посоки извън ограничителните условия.

Материалите на дисертационния труд са разгледани в научен и научно-приложен аспект. Научните резултати са насочени към генериране на нови знания за ефективно управление на инвестиционния капитал в спорта.

Създадена нова линия от бизнес и управленски дейности и нейните организационни основи, като на практика доказва, че чрез инвестиране в спорта в Латвия и прилагане на подходящи процеси за управление на инвестициите, можете да получите положителна възвръщаемост на инвестицията. Научните и приложни резултати се свеждат до иновативен метод за управление на частните инвестиции в спорта, който осигурява положителен инвестиционен баланс за инвеститора. Документът идентифицира най-важните критерии, които определят окончателното решение на инвеститора относно обекта на инвестиция в латвийския спорт в съответствие с иновативната методология, разработена в проучването.

V. НАУЧНИ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ РЕЗУЛТАТИ

Дългогодишният научен интерес и професионалната насоченост към проблемите, изследвани в дисертацията, мъдростта на уроците от миналото, нарастващата динамика на проблемното настояще и надеждата за предвидимост в бъдещето на управлението на частните инвестиции в спорта позволяват основните резултати от настоящото развитие, което трябва да бъде извлечено.

Научни резултати.

1. Теорията за управление на инвестициите в спорта е доразвита като управление на инвестициите в рисков капитал, част от интерпретацията на категорията „инвестиции в спорта“, особеностите на тяхното управление и добрите практики.

2. Формирани са нови знания в областта на управлението на инвестициите в спорта В Латвия е създадена иновативна методология за управление на инвестициите в спорта и е разработена система от показатели за оценка на съставните рискови фактори за инвестициите.

Научно- приложни резултати.

1. Разработена е иновативна методология за инвестиционен модел в спорта, който ще позволи на инвеститора да постигне доходност от около 45% годишно с възходяща тенденция.

2. Разработена е стратегия за подобряване на ефективността на управлението на инвестициите в спорта, включително участието на държавата Латвия и на тази основа за увеличаване на стойността му.

3. В резултат на проучването беше създадено предприятие, което продължава дейността си, подобрявайки се въз основа на придобит преди това практически опит и попълнени теоретични знания.

VI. ПУБЛИКАЦИИ

1. *Development of Athletes as an Object of Investment*. 9-я конференция Балтийского Спортивного научного общества "Current Issues and New Ideas in Sport Science", Литовский Спортивный университет, 27 – 29 апреля 2016 г.

2. *Менеджмент частных инвестиций и возможная отдача в спорте в Латвии*. 57-я международная научная конференция Рижского Технического университета, 17 октября 2016 года.

3. *Financing Model for the Development of Latvian Athletes*. 10-я Балтийская Спортивно-научная конференция "Multiplicity of Sport Science in Practice", 26 – 28 апреля 2017 г.

4 . Gravitis Uldis, Lauva Martins. Financing model for the development of Latvian athletes. *LASE Journal of Sport science*. Riga, 2015, Vol.6 Nr.2, 32–43pp.

5. Gravitis Uldis, Lauva Martins. Development of athletes as an object of investment. *Sport sciences*. Vilnius, 2016, Vol.2 Nr.84, 67–76 pp.

6. Gravitis Uldis, Lauva Martins. Management of and potential return on private investments in Latvian sports. *Sport and Health Sciences*. Kaunas, 2017, Vol.1, 20– 127 pp.

7. Grāvītis Uldis, Lauva Mārtiņš. Privāto investīciju menedžments un iespējamā atdeve sportā Latvijā. *Humanitārās un sociālās zinātnes*. Rīga, 2017, Nr.27, 114.–25. lpp.

8. Gravitis Uldis, Lauva Martins. Potential return on private investments in Latvian sports. *SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION*. Proceedings of the International Scientific conference. Rīga,2017, Volume III. 368–376 pp.

**VASIL LEVSKI NATIONAL MILITARY UNIVERSITY
INSTITUTE "RESEARCH AND INNOVATION ACTIVITY"**

**MĀRTIŅŠ LAUVA
PRIVATE INVESTMENT MANAGEMENT IN SPORTS**

**ANNOTATION
ON THE THESIS**

for the educational and scientific degree "Doctor"

Field of Higher Education

3. Social, Economic and Legal Sciences

Professional direction: 3.7. Administration and Management

Scientific specialty:

**"Organization and management outside the sphere of material production
(security and defense)"**

Supervisor:

Assoc. Dr. Vanya Dimitrova

Scientific Consultant:

Prof. D.Sc. Sevdalina Dimitrova

**Veliko Tarnovo
2022**

**VASIL LEVSKI NATIONAL MILITARY UNIVERSITY
INSTITUTE "RESEARCH AND INNOVATION ACTIVITY"**

**MĀRTIŅŠ LAUVA
PRIVATE INVESTMENT MANAGEMENT IN SPORTS**

**ANNOTATION
ON THE THESIS**

for the educational and scientific degree "Doctor"

Field of Higher Education

3. Social, Economic and Legal Sciences

Professional direction: 3.7. Administration and Management

Scientific specialty:

**"Organization and management outside the sphere of material production
(security and defense)"**

Supervisor:

Assoc. Dr. Vanya Dimitrova

Scientific Consultant:

Prof. D.Sc. Sevdalina Dimitrova

Veliko Tarnovo

2022

The thesis work was discussed at the Council of the head unit of the Institute "Research and Innovation Activities" of the Vasil Levski National University – the city of Veliko Tarnovo and is aimed at defending before the Scientific Jury in the field of higher education 3. "Social, Economic and Legal Sciences", professional direction 3.7. "Administration and Management" and the scientific specialty "Organization and management outside the sphere of material production (security and defense)".

The Thesis consists of an introduction, a presentation in three chapters, a conclusion, and a list of references (109 titles, of which 36 are in Latvian and 73 are in Latin). The exposition of 243 pages contains the main author's text, presented in the amount of 206 pages, literature – 13 pages and appendices on 23 pages. The main text contains 16 figures, 21 tables and 5 formulas. The appendices include 12 tables.

The defense of the Thesis will take place on 2023 at o'clock in the assembly hall of the Vasil Levski National Military University.

The defense materials are available in room No. of the Vasil Levski National University.

Author: Mārtiņš Lauva

Theme: "Private Investment Management in Sports"

Reviewers:

.....
.....

Number of copies printed

Published in

Publishing Complex of Vasil Levski National Military University

I. GENERAL CHARACTERISTICS FOR THESIS WORK

1. Topicality of the problem

A lot of attention is being paid to investments these days, just as much attention is being paid to sports. The sports industry can be an investment target, just as real estate or securities are an investment target. Investing in sports is at its core the same as investing in risk capital.

The sports industry is one of the possible areas of investment. Despite the fact that research in the field of management and finance is carried out at different levels, there are few scientific publications about investment management in sports either in Latvia or on a global scale, there is no scientific and theoretical substantiation of investment management in sports, there is no developed methodology.

Investment management in sports differs from the generally accepted understanding of investment management, because in order to get a positive investment return on investments in sports, a daily contact with the investee itself is essential. Therefore, in-depth knowledge in the field of sports management is needed to ensure a positive return on provided investments. Accordingly, a significant part of the research is devoted to the analysis of sports management, because, based on the personal experience of the author, as well as on the results of the experiment described in the research, it can be argued that sports management is the most significant theoretical tool for investment management in sports. Without an understanding of sports management, it is impossible to define a successful investment management methodology in sports.

World experience shows that the lack of such public funding is compensated by private investment. Most often this happens in youth academies of team sports clubs, however, sports investment management companies invest money in athletes representing such sports as tennis, golf, motorsport, which, on the basis of an investment agreement, then hope to return the invested funds through professional contracts of athletes.

The topicality of Thesis justifies the need for direct investment in young athletes, and the practical significance of the research is due to the fact that in Latvia at the moment the only way to ensure the systematic training of athletes of high achievements in football, hockey, basketball and tennis is private investment. In Latvia, this happens at the level of social support (most often from parents, relatives). World experience shows that direct investment in young athletes and their respective management can provide an investor with a financial return that exceeds the average return on investment in the country.

By conducting an empirical experiment, it has been proven that by investing in sports in Latvia and providing investment management processes that are consistent with the innovative investment methodology developed in the work, one can get a positive return on investment, significantly higher than the national average.

At the moment, there is a risk capital investment company in the field of sports operating in Latvia, which has invested in sports in Latvia in accordance with the innovative investment management methodology developed in the work, and the return on its investment is currently significantly higher than the average for Latvia.

2. Purpose and tasks of the research

The purpose of the research is to characterize investment management in sports as an investment direction, providing an overview of the historical development of this direction in Latvia and in the world, revealing the main sports disciplines in which investments are profitable, and which are potential sports disciplines in Latvia that could be attractive to investors, having analyzed the possibilities of managing private investments in sports in the Latvian sports and investment environment.

To successfully achieve the purposes of the research, as well as to test the hypothesis, the following research **tasks** were put forward:

1. To explore the theoretical and practical aspects of investment management in sports in Latvia and in the world.
2. To analyze the state and problems of the investment of the Latvian state in sports, in the development and improvement of the individual skills of athletes.
3. Suggest strategic directions for improving effective investment management in sports in Latvia.

3. Object and subject of the research

The object of research is the planning, organization, motivation and control of investments.

The subject of the research is the management of an enterprise engaged in investment of risk capital in the field of sports.

The hypothesis of the research is that when implementing an innovative methodology in the management of private investments in sports, a positive return on investment is possible.

Theses put forward for defense:

- In the world, investment management in sports operates similarly to other risk capital investments.
- In Latvia, the largest investor in sports is the state, which mainly invests in those athletes who represent individual sports and whose achievements meet the requirements of high-performance sports.
- For the successful implementation of investment management in sports in Latvia, a special enterprise dealing with risk capital investments in sports is needed, which ensures investment management in accordance with the developed methodology.
- The developed investment management methodology has been put into practice, and it provides a return on investment that is above the national average.

The vastness and complexity of the research task limits the overall research, for more specificity and the importance of labour, the research was carried out within certain

allowable restrictions. The theme chosen for the Thesis and the variety of analyzed aspects does not allow to study in depth all the issues related to them, therefore, the legal aspects of investment management in sports, including aspects of private and public partnerships, psychological aspects, as well as the practical implementation of the developed methodology for outside of Latvia, have not been studied in depth. The research was conducted in the period from 2008 to 2016, and the testing of the methodology developed during it at the enterprises of investment management in sports is being implemented up to the present moment.

4. Research Methodology

To achieve the purpose and tasks, the following **methods** were used:

- Statistical data processing – descriptive statistics were used to describe and summarize information about the current situation in sports financing in Latvia, as well as to identify objects of investment management in sports in Latvia and in the world.
- The analysis of the content was carried out by examining normative and legal acts and scientific publications on the activities of athletes and finances in Latvia and in the world.
- Cause-and-effect analysis – using a cause-and-effect analysis, previously summarized information about the current situation in Latvia was analyzed and the possibility of athletes to receive state funding for individual development in accordance with the requirements of high-performance sports was investigated.
- Experiment – in order to prove the hypothesis, a risk capital investment company in the field of sports was established for experimental purposes, in which the innovative sports investment management methodology defined in the Thesis was implemented.

Direct Observations – by conducting direct observations and evaluating the behavior of athletes and the performance of investments in athletes, conclusions were drawn about the activities of sports management and the most significant risks.

The theoretical basis of the Thesis should be considered publications on the development of sports management in the world (Chelladurai P. (2009), Fort R., Quirk J. (1999), Fort R., Quirk J. (1993), Henriches T. (1991), Herbert G. (2009), King C. R. (1998), Leifer E. (1995), Levine P. A. (1985), Masteralexis L.P. (2012), Mullin B., Hardy S., Sutton W.A. (2000), Williams A.M., Davids K., Garrett J. (1989), Young D. (1996)), as well as research and definitions of various authors on investment management, where special attention is paid to risk capital investments (Fabozzi F. J. и Markowitz H. M. (2011), Finkel R. A., and Greising D. (2010), Gompers P.A. (1995), Green M. B. (2012), MacMillan I.C., Kulow D.M., Khoylian R. (1989), Kaplan S.N., Lerner J. (2010), Lofthouse S. (2001), Rajan T. (2010), Sahlman W.A. (1990)). The development of an innovative model of investment management in sports is based on the management of management processes (Gibson P. (2006), Keynes J.M. (1997), Kotler P.T. (2003), Turner J.R. (2009)) and theories about the rational and long-term functioning of an enterprise (Cachon G. and Terwiesch C. (2013), Follet M.P. (2002), Kotz D.M. (2009)) and other researches.

The informative base of the work is formed by scientific literature, international scientific publications and conclusions, normative and legal acts, research, reports and publications of Latvian and foreign scientists, as well as information published by various bodies of the sports industry of the Republic of Latvia in the media and other sources of information.

In addition to the above tasks and methods, in order to achieve the purpose, the author of the Thesis used his almost 20 years of experience in managing various large Latvian and foreign companies (*AS Ventbunkers* (Council), *SIA NaftaHoldings* (Management Board), *AS VTO* (Audit Committee), Ventspils free port (Adviser), *SIA Oil Logistics* (the enterprise of the state capital of Belarus, Advisor), etc.), as well as in entrepreneurial activities.

The formulated research tasks are considered in the volume and depth necessary to clarify, supplement and connect the main logical sequence, taking into account the structure and content of the Thesis.

5. Key literature references

The research used 109 titles of literature and sources of information, of which 36 were in Latvian and 73 were in Latin.

6. Novelty

The novelty of the Thesis is determined by the fact that the Thesis defines a new direction of business and management activities and its organizational foundations, practically proving that by investing in sports in Latvia and implementing the appropriate investment management processes, you can get a positive return on investment.

The Thesis developed an innovative methodology for managing private investments in sports, which provides a positive investment balance for the investor. The paper identifies the most significant criteria that determine the final decision of the investor on the object of investment in Latvian sports in accordance with the innovative methodology developed in the reaserach.

7. Discussion

The thesis work was discussed at the Council of the Institute "Research and Innovation Activities" of the Vasil Levski National Military University – the city of Veliko Tarnovo.

The results of the scientific research were tested in five structural abstracts, which were read out at various scientific conferences in Riga, Rezekne, Kaunas and Vilnius. Separate parts and conclusions of the reasearch are published in **five** articles of five different peer-reviewed collections of articles.

8. Practical significance of the results of the thesis work

This Thesis expands the theory and practice of effective investment management in sports. The Thesis developed an innovative methodology for managing private

investments in sports, which provides a positive investment balance for the investor. The paper identifies the most significant criteria that determine the final decision of the investor on the object of investment in Latvian sports in accordance with the innovative methodology developed in the research. The Thesis does not impose an unambiguous choice for the effective management of investments in sports but provides an opportunity for decision makers to do this, providing them with scientifically sound and economically sound alternatives to rationalize management decisions in the field under study.

II. STRUCTURE AND CONTENT OF THE THESIS

1. Structure of the Thesis

The Thesis is structured in accordance with the purpose, research tasks, working hypothesis, object and subject of the research, and reflects the author's approach to the topic. The exposition is structured in the form of three main semantic sections, divided into chapters, where each of them is divided into subsections.

The content of the thesis work consists of introduction, three parts with 18 sections, conclusions, general conclusions, proposals, final word, declaration of originality, scientific and scientific-applied results, list of references and sources of information with 109 items and appendices.

Table of Contents

Introduction

1. Theoretical aspects of investment management in sports

1.1. The essence of investment management and its division

1.1.1. Investment Management Process

1.1.2. Financial reports as a methodology for evaluating investment objects

1.2. Investment management in sports

1.2.1. Development of sports management

1.2.2. Strategy of sports management

Conclusions

2. Analysis of the state of investment of public institutions in sports in Latvia

2.1. Structure and methods of financing Latvian sports organizations

2.2. The amount of state funding for individual athletes in Latvia

2.3. Organizational methodology of youth sports in Latvia

Conclusions

3. Strategic directions for improving the efficiency of management of private investments in sports in Latvia

3.1. Determining criteria for selecting appropriate sports for investment

3.1.1. Youth sports system

3.1.2. Sports traditions in Latvia

3.1.3. Availability of infrastructure

3.2. Financial aspects of private investment management in sports

3.2.1. The level of income of athletes in the world depending on the type of sport

3.2.2. Identification of potentially most profitable types of sport as investment objects

3.2.3. Analysis of the possible return on investment and testing of innovative methods

Conclusions

General conclusions

Proposals

Final word

Declaration of originality

Scientific and scientific-applied results

List of references and sources of information

Appendices

2. Generalized content of the thesis work

CHAPTER ONE

THEORETICAL ASPECTS OF INVESTMENT MANAGEMENT IN SPORTS

The first section deals with the theoretical aspects of investment management, the second section focuses on investment management in sports as an essential part of sports management, the subsections describe the development and main strategies of sports management.

In Latvia, investment management in sports is a new type of investment, because until now in Latvia it was the parents of athletes who invested in young athletes, while in other places in the world entrepreneurs invest in young talents. In Latvia, this type of investment is only now going through the first stage of its development. Investing in sports in Latvia is often considered a charity, as a result of which it is impossible to make a profit, and this contradicts the very essence of investment itself. However, in the world, investors choose the sports industry as the target of their investments with the intention of making a profit on their investments. Like any other investment, also when investing in sports, in order to maximize their return, an orderly and well-defined investment management process is needed.

The main goal of any investment is to create the greatest possible benefit for the investor in a more or less long period of time, regardless of where it is invested and what kind of investment it is.

Investments of various kinds are carried out by a wide variety of organizations, including the government, non-profit organizations, and households. The mentioned organizations carry out tangible and intangible investments, which are divided into the above-mentioned fixed assets, as well as investments in research and development. It should be understood that the mentioned goals of investments – fixed assets, research and development are not delimited, and can often intersect and work in a common system.

Investment management is the process of managing investments in order to achieve certain goals. Investment funds most often mean funds that are invested for a long period of time. Investors can be divided into two large groups. These are private and institutional investors. Institutional investors are pension and charitable funds, insurance companies, trust investment companies. In turn, private investors manage their own funds or transfer them to specialized managers of private client accounts. Also, private investors can manage their money using various investment institutions or organizations, such as investing in investment trust companies, buying insurance contracts, investment funds, and similar transactions (Lofthouse 2001, 10).

Investments can be divided into several types according to several criteria (Kutuzova 2003, 150), see Fig. 1.1.

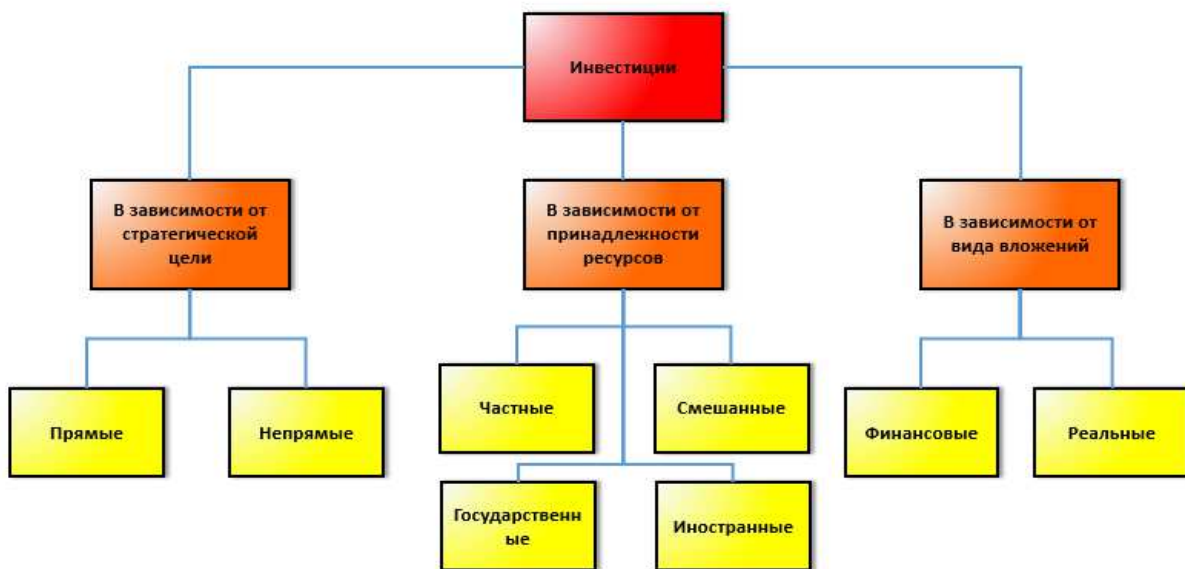

Figure 1.1. Theoretical subdivision of investment types (Source: Bank of Latvia)

In the research, the definition of the investment management process for risk capital is of great importance, because, analyzing both the experience of the author and foreign enterprises, it can be concluded that private investment management in sports can be equated and, in essence, is a type of risk capital investment. Therefore, when developing a methodology for managing private investments in sports in Latvia, it is the methods of risk capital investment management that should be taken into account.

Risk capital is a long-term investment in the company's own capital with the aim of contributing to the growth of the company's value by financing its faster growth and development. Risk capital financing differs significantly from a bank loan. The approach of the risk capital investor differs sharply from the lender, because the success of his investment directly depends on the success of the enterprise. The most significant difference between risk capital and other types of business financing is that the investor becomes a business partner of an enterprise that is directly affected by both risk and profit (Latvian Venture Capital Association).

Risk capital organizations receive funds from individuals and other organizations for enterprises in the initial stage of their development, which have a very high potential, but at the same time a relatively high risk (Sahlman 2002, 15).

Risk capital investors invest in relatively young private companies that are considered to be potentially fast-growing with subsistence opportunities. The first formal risk capital organization was established in the United States of America after World War II. Most often, risk capital investors are actively involved in the activities of the enterprise in which they have invested their funds (IE2015,16158–16161).

The risk capital investment cycle has four parts: fundraising, selection and investment, observation, and starting position. During the fundraising stage, risk capital enterprises raise capital from various investors such as financial institutions, joint stock companies, grants or wealthy individuals (Rajan 2010, 186–197).

When evaluating and comparing the process of investment management with the management of risk capital investments, it is possible to determine the innovative methodology being developed and its successful functioning. One of the foundations of developing a methodology is direct involvement in working with investees, similar to what happens with risk capital investments (*Finkel and Greising* 2010, 13).

A significant, previously unconsidered type of investment is the cooperation of public authorities and private investors, which is called a public partnership and private partnership. The purpose of public and private partnership is to promote cooperation between the public and private sector, effectively using the resources of the public partner and the private partner to meet the needs of society, ensuring openness, free competition, equal and fair treatment in the implementation of public and private partnership.

Having understood the types and division of investments, we can conclude that the most significant task of investment management is the formation of an investment portfolio. Regardless of whether it is a private investor or an investment organization, each investor has his own investment portfolio. An investment portfolio is a set of stocks, bonds, cash equivalents and other financial assets owned by one investor. Investment portfolios may be managed directly by investors or managed indirectly using professional investment ventures. Possible types of potential assets in one investment portfolio can be both stocks and bonds, as well as other types of securities (*Fabozzi, Markowitz* 2011, 3–12).

Investment management enterprises can be subdivided into four types: banking-related enterprises, insurance-related enterprises, brokerage-related enterprises, and independent investment management organizations.

Independent money management enterprises are those whose activities are not associated with banks, insurance companies or brokerage companies, as an example

one can mention Fidelity Investments and Putnam Investment (The Richest). (Table 1.1.)

Table 1.1

Largest Money Management Enterprises (mil.)
(Source: prepared by the author)

BlackRock	\$ 4 651 896
Vanguard Group	\$ 3 148496
State Street Global Advisors	\$ 2 448 112
Fidelity Investments	\$ 1 974 077
J.P. Morgan Asset Mgmt.	\$ 1 744 320
BNY Mellon	\$ 1 710 282
Capital Group	\$ 1 396 777
PIMCO	\$ 1 274 223
Deutsche Asset & Wealth	\$ 1 265 518
Goldman Sachs Group	\$ 1 178 000

The investment market is very competitive, where individual participants, as well as industry enterprises, have the opportunity to achieve huge financial success in a short period of time. Investment managers provide their services to individuals and various organizations, but at the same time they are clients of brokers (Kuppusamy 2009, 212).

Regardless of the type of investor, the investment management process consists of five steps that must be followed for each investment opportunity: define the objectives of the investment; to form an investment policy; determine the investment portfolio strategy; selection of investment objects; evaluation of the result (Focardi, Fabozzi 2004, 2).

The mentioned steps of investment management are included in the cyclic process of investment management, where one step leads to the next. In addition, during the execution of one cycle, after evaluating the result, it leads to the next cycle, which again begins with the definition of investment goals. Outcome evaluation may lead to changes in goals, policy, strategy or portfolio content (Focardi, Fabozzi 2004, 2).

In Latvia, the financial instruments market is supervised by the Financial and Capital Market Commission (FCMC), which operates in accordance with the Law on the Financial and Capital Market Commission adopted and entered into force in 2000. The law establishes the procedure for the establishment and operation of the Financial and Capital Market Commission.

The situations faced by the investment management process in Latvia are directly related to this law, and the purpose of the FCMC is to contribute to the protection of the interests of investors, depositors and insured persons, as well as to promote the development and stability of the financial and capital market (TKL-e2000).

There are several approaches and methods for evaluating the activities of an enterprise, but accounting, various statistical reports, contracts and analytical data are used as the basis.

The overall analysis of the enterprise includes both internal and external environment. External analysis is carried out, taking as a basis the report of the enterprise; it is usually carried out by banks, tax authorities, investors and various supervisory institutions. The analysis of the internal environment includes such internal indicators of the enterprise as profit, self-cost, cost structure and other indicators necessary for the head of the enterprise to analyze the enterprise in order to be able to make decisions.

Economic and financial indicators, using certain algorithms, fix the situation in the activities of the enterprise in a certain period of time. In the activities of the enterprise, assets, profit, development of the enterprise and cash flow play an important role. There are only three documents that allow you to understand how the enterprise operates in the context of the indicators mentioned – the balance sheet, profit and loss calculation, cash flow. These three documents are independent of each other, but exist in the same system (Walsh 2003, 10–12).

Investment managers typically compare and summarize microeconomic and macroeconomic factors in their decision-making process. Every economic factor must be taken into account, whether it is specific to a given investment or to general trends in the world economy. By making decisions after evaluating them in a particular economic situation, businesses and individuals can achieve stable income and long-term profit maximization.

An essential component of investment management is investing in various types of business activities. There are many different types of business activities and types of organizations, and by identifying them, it is easier to understand the plan for managing the planned investment.

In investment management, by understanding the basic economic principles, one can understand the various relationships that take place in the market and thus make better investments. The essential thing to consider in investment management is the relationship between money value and time.

The essence of investment management is to combine all the above skills, as well as to carry out specific and reasonable actions in the right sequence when managing your investments in order to successfully maximize profits and, as far as possible, minimize possible risk.

Modern sports entrepreneurship has a complex structure. To ensure successful investment management in sports, it is important to study the essence of sports management and its development. It is the successful management of sports and athletes that has a very large impact on the return on investment in sports.

Sports can be studied both from a business and legal point of view, and aspects of its management can also be considered. The sports industry has evolved for over 150 years and continues to evolve. Today, sports managers are faced with such problems as combining various parts of the sports industry into one mechanism, for example, in

modern sports, it is necessary to combine many essential stages – sports marketing, education, infrastructure, medicine, and legal aspects.

The development of investments in sports is inseparable from the development of sports management because it is the development of sports management that determines the trends in the flow of money in the sports industry. It was private investors who had the greatest impact on the development of sports management, and it was private investment that contributed to the development of sports in the world. At the same time, it is important to consider the development of private investment management in sports in order to create a methodology for managing private investment in sports in Latvia on the basis of generalized information.

The organizational foundations of most modern types of sports and sporting events come from the mentioned system of club sports.

It is essential to consider sports management as an academic science, having mastered it, one can improve the management skills of sports management and develop the activities of the industry of a particular sport. To become a successful sports manager in today's sports industry, one must be well prepared in both sports and entrepreneurship. It was out of necessity that sports management began to develop as an academic industry.

To understand the essence of sports management, it is important to consider the constituent parts of management (Chelladurai 2009, 464). Looking at the theory of management as a whole, it can be seen that the approach of management has changed from simple to very complex, from work-oriented to full use of human resources, from a manager as a leader and a person who gives instructions, to a coordinator and a member of the enterprise team. People are complex and illogical creatures, so no management method guarantees 100% success. Managers may find it difficult to meet the needs of employees while ensuring that goals and tasks are achieved and met.

Investment managers in sports must be experts and be able to navigate almost all areas of management, and be able to perform a variety of tasks to achieve their goals.

An essential feature that distinguishes the sports industry from other business activities is the fact that sports leagues can be considered monopolies in their market. This means that the leagues do not face any direct competition for the products and services they offer.

To ensure successful sports management at the state level, what happens in the sports industry is controlled by law. In Latvia, the legal basis for sport is the Sports Law (adopted in 2002).

Along with the laws, sports managers must comply with various ethical standards in their work. Sports managers must pay attention to the moral and ethical standards in sports. The decisions that sports managers make affect a large number of people every day, from athletes to team owners and fans.

One of the essential components of professional sports management is the activity of sports agencies. Many sports agencies started their activities by representing the interests of an athlete in cooperation with clubs. They quickly developed and provided services such as sports marketing, private asset management, client financial management.

CONCLUSIONS

1. The aforementioned sports organizations, as well as individual sports managers who operate in such organizations, are an outstanding example of sports management. By combining the skills required for a sports manager described earlier in the reasearch, the mentioned managers or organizations managed to achieve very lucrative contracts, both for the individuals they represent and for their organizations.

2. An essential segment of the sports industry is the maintenance of sports facilities and the holding of sporting events. Sports facilities are an essential part of the industry because they provide an opportunity to watch and empathize with sports, as well as to play sports and athletes to develop their skills. Types of sports facilities – from stadiums and arenas to centers and sports grounds. The most important tasks, speaking of sports infrastructure, are related to the financing of a new structure or the maintenance of an existing one. In sports management, it is important to provide your sports organization with appropriate premises in which the organization can fully carry out its activities. The tasks of developing and searching for sports infrastructure are not always relevant in the daily work of a sports manager, but they are vital for the existence of any sports organization.

3. Sports management also has to deal with organizing and running events. Sports-related events vary in both attendance and sporting level. Each event has a value in the overall structure of the organization, because each event represents the name of the organization in the world. A sports manager must be able to organize both banquets for sponsors or owners of the organization, and events for fans in order to increase interest in events in a sports organization. Also, a sports manager must organize mass sports events with many thousands of visitors. In order to organize successful events, one must be able to combine the various skills necessary for organizing events.

4. Another important application of sports manager skills in event management, infrastructure development and management is youth sports. Youth sport is directly correlated with the general popularity of sport in society, because by involving young people in sports activities, it is possible to create a continuous interest in the sport. Youth sports are a place where new sports stars and eventual professional athletes are developed, which the sports organization, if it has helped the growth of a young athlete, can provide income in the future. Sports agencies, by investing money in the development of youth sports, have a direct effect on the further development of sports and further receive financial benefits from contracts with sports professionals. By linking the youth system with any organization, you can get a very good consumer base for further development and promotion of the organization. Youth systems can develop not only at the local level, but also at the level of the whole country, region or the whole world. Various sports organizations are now developing youth systems in

other countries and even on other continents. In the current conditions of globalization, sports organizations can no longer rely only on the immediate surroundings for the development of their organization.

5. These days, more than ever, corporations, sports leagues, and sports governing bodies are trying to increase their popularity and revenue through international markets. Modern technology, especially the ability to transmit images, greatly facilitates the task of the manager to introduce his products to the foreign market. The most significant professional sports in the world are trying to use the processes of globalization to increase the popularity of their leagues and type of sport, thus significantly increasing their market volumes and, consequently, their profits. Both North American professional leagues and European football clubs have now become international projects, with a particular focus on development in the Asian market. So, for example, the NBA created its program to develop young Chinese basketball talents in order to find at least one player from China who could play at the NBA level. Accordingly, sports managers must be prepared to adapt to different cultures and their mentality, because sport has become an international business in which no national barriers exist at the moment.

6. The essence of sports management lies in combining the skills necessary for an investment manager, as well as special special abilities to work with people who represent a different culture and mentality.

This solves the first research task.

CHAPTER TWO

INVESTMENTS OF PUBLIC INSTITUTIONS IN SPORTS IN LATVIA

The second part of the work consists of three sections, in which the state of investments of the Latvian state in sports is analyzed. The subsections reflect the structure and methodology of financing sports organizations in Latvia, and separately consider the public financing of individual athletes and the organizational model of youth sports.

In Latvia, the Sports Law is the basis for all activity and development of the sports industry. It regulates the processes in sports organizations and ensures the successful cooperation of organizations in the sports industry to achieve goals.

The functions of state administration in the sports industry are performed by the Ministry of Education and Science. The Ministry of Education and Science cooperates with other ministries of the state in organizing sports life in the country (with the Ministry of Welfare, with the Ministry of Internal Affairs, with the Ministry of Defense, the Ministry of Justice, the Ministry of Health, and the Ministry of Justice.)

The structure of the industry shows that it is the Ministry of Education that leads the industry and provides an opportunity to establish a link between industry organizations and the distribution of funding. Sports industry organizations are financed both directly from the state budget and from the budget of local governments and various

private organizations. The structure created by the Ministry of Education includes a wide variety of sports organizations, both sports educational institutions and various governing organizations of the sports industry, as well as sports federations and the state center for sports medicine (Fig. 1).

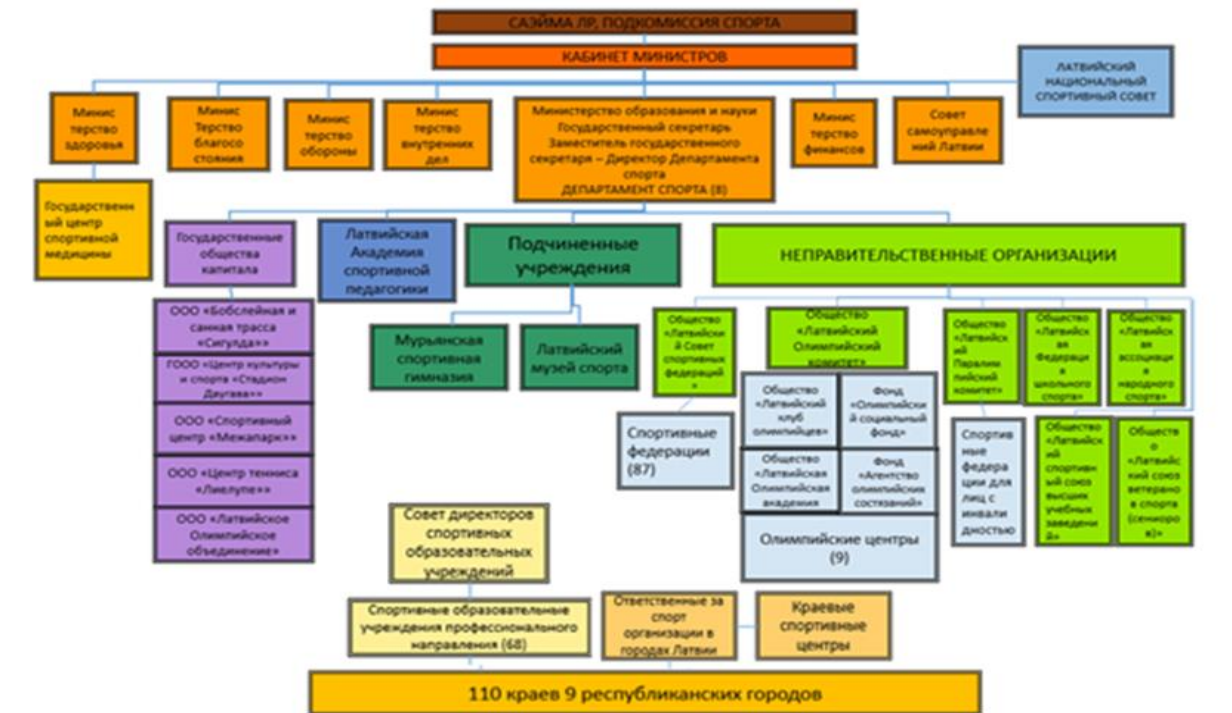

Figure 2.1. The structure of the sports sector
(Source: The structure of sports sector)

In the management of the sports industry by the Ministry of Education and Science, the Latvian National Sports Council is of great importance as a public advisory body that participates in the development of state sports policy, promotes the development of sports and cooperation in the field of sports, as well as decision-making in matters related to sports. The Latvian National Sports Council can be considered the main and most significant organization in the sports industry, which is responsible for the distribution of finances between the structural divisions of the sports industry. It directly influences budgetary decisions in connection with the sports industry in Latvia (Sports Law 2002). (Table 2.1.)

Table 2.1
Income and expenses of the Latvian Olympic Association in 2015
(Source: prepared by the author)

INCOME	2 142 903
Main subsidy from the Ministry of Education and Science of the Republic of Latvia	2 099 026
Carryover balance of funds of the Ministry of Education and Science of the Republic of Latvia since 2014	43 877
EXPENSES	2 142 903
Sports work expenses	1 128 862
Sports work expenses	815 565
Sports work expenses – summer sports	470 621
Sports work expenses – winter sports	344 944
Medicines and restorative products, medical equipment and its maintenance	277 685
Insurance	35 611
Expenses for employees directly associated with athletes	752 881
Salaries and taxes of medical professionals, sports professionals and technical staff	677 881
Business trips of doctors, medical workers and sports specialists	75 000
Economic and organizational expenses	165 328
Maintenance of the building and medical rehabilitation center	165 328
Administrative expenses	95 832
Salaries and taxes	95 832

It can be seen that the Latvian National Sports Council is involved in the development of state sports policy. It develops proposals for the distribution of state budget funds in the field of sports and submits them to the Ministry of Education and Sports. The Latvian National Sports Council provides recommendations and opinions on the compliance of a sports camp with the status of a national sports camp (Law on Sports 2002).

One of the most important capital companies for the industry that is subordinate to the Ministry is the Latvian Olympic Association Ltd. (data of the Ministry of Education and Science). The tasks of the Latvian Olympic Association include organizational and financial support of the best Latvian athletes in order to improve the quality of training work. The Olympic Association supports athletes to make it easier for them to achieve high-class results in official international competitions.

Along with the state capital companies, several non-governmental organizations are also subordinate to the Ministry of Education and Science, including several societies – the Latvian Sports Federations Council, the Latvian Olympic Committee, the Latvian Paralympic Committee, the Latvian School Sports Federation, the Latvian Folk Sports Association, the Sports Union of Latvian Higher Education Institutions, as well as the Latvian Union of Sports Veterans.

The Audit Commission is responsible for controlling the financial and economic activities of the Olympic Committee, which audits the property and financial resources, gives an opinion on the committee's budget and annual report, evaluates the work of accounting and record keeping, as well as makes recommendations for improving the financial and economic activities of the Committee.

The conclusion is that the Latvian Olympic Committee, like the Latvian Olympic Association, predominantly supports individual types of sports. For example, in 2015 the Latvian Olympic Committee provided funding in the amount of EUR 599,000 to federations and unions of individual types of sports. As well as basic funding of EUR 554,000 for federations and unions of individual types of sports. More than one fifth of all expenses of the Latvian Olympic Committee are allocated specifically to individual types of sports. (Table 2.2. and 2.3.)

The Latvian Olympic Committee provided funding in the amount of EUR 160,000 for the TOP 50 program – our medals for Latvia. The mission of the new TOP 50 program – our medals for Latvia – is to provide additional support to the best athletes and teams in Latvia. The program provides financial support to the most talented athletes in Latvia on their way to winning medals in international competitions and the Olympic Games. Similar TOP 50 programs have already been created in other countries of the world, for example, in Canada there is the *Own the Podium* program, in the UK *The World Class Performance* program, in the USA *The Direct Athlete Support* program.

Table 2.2

Income of the Latvian Olympic Committee (Source: LVB 2014)

	EUR
1. To ensure the activities of the organization	3 136 200.00
1.1. Donations and gifts	223 000.00
1.2. Funding of the International Olympic Committee	445 930.00
Source of income	1 768 400.00
1.4. Program of state budget subsidies “Sports federations and events” 09.09.00	48 960.00
1.5. License income, economic activity, etc.	601 000.00
1.6. Return of obligations	48 910.00
2. For the implementation of loan projects with the guarantee of the state	764 776.00
2.1. State budget subsidy program “State long-term obligations in the field of sports to repay loans with state guarantee”	764 776.00
Total income:	3 900 976.00
Balance of funds as of 01.01.2015.	1 057 050.00
Balance and total income	4 958 026.00

Table 2.3

Expenses of the Latvian Olympic Committee in 2015 (Source: prepared by the author)

1. Olympic Games Preparation Programs	1 814 855.00
2. Regional Development Program of the Latvian Olympic Committee	948 446.00
3. Olympic Education and Information Program	93 995.00
4. Administrative, organizational and economic costs	720 825.00
5. Investment return “Rīgas satiksme”	25 285.00
6. Acquisition of fixed assets	13 225.00
7. Funds earmarked for special purposes	1 248 850.00
8. VAT payment	92 545.00
Total expenses:	4 958 026.00

The TOP 50 program includes the top 40 representatives of summer sports. All athletes represent individual types of sports. In order to get into the TOP 50 program, admission criteria have been created with the assignment of points to each athlete for each time he/she is in the top twelve athletes at the European or World Championships.

Under the guidance of the Latvian Olympic Committee, the Latvian Olympic Academy also operates as a non-governmental sports organization of an educational nature, which is engaged in research work in the field of the Olympic movement and Olympism and promotes Olympic education in Latvia.

Financing of the Latvian Olympic Academy provided by the Latvian Olympic Committee is EUR 16,000 (Latvian Olympic Academy).

The Latvian Olympic Social Fund began its activities in 1990 as a structural subdivision of the Latvian Olympic Committee and was established as an open public fund in 1996. The participation of the Latvian Olympic Committee in the financing of the Latvian Olympic Social Fund continues to this day and helps many sports veterans to maintain a dignified life. Over time, with the growing number of sports veterans in need of care, the Latvian state also took care of them, providing the foundation with part of the necessary funds from the state budget. At the initiative of the Board of the Latvian Olympic Social Fund and in accordance with the requirements of the Law on Societies and Funds, the Latvian Olympic Committee became the sole founder of the Latvian Olympic Social Fund, also contributing to the preservation of the spiritual connection between the generations of athletes (Latvian Olympic Social Fund).

The Latvian Olympians Club is a public organization recognized by the World Olympians Association that unites athletes who have participated in the Olympic Games and accredited coaches, referees, journalists who have expressed a desire to participate in the activities of the club. 237 Latvian athletes participated in the Olympic Games. The state-provided subsidies to support activities together with the Latvian Olympic Academy amounted to EUR 10,000 (Latvian Olympians Club).

Along with the Latvian Olympic Committee, there is another non-governmental organization that plays an important role in the sports industry in the country. This society is the Latvian Sports Federations Council, which is an independent association of 88 sports federations in the sports industry, recognized in accordance with the laws and regulations of the Republic of Latvia, and which, in accordance with the Sports Law, represents them and implements their common interests (Latvian Sports Federations Council). The goals and tasks of the Latvian Sports Federations Council are to coordinate the activities of sports federations recognized in Latvia, to represent and implement their common interests, to represent Latvia in the European Non-Governmental Sports Organization, as well as to implement delegated regulatory functions and tasks set by laws and regulations of the Republic of Latvia.

The Latvian Sports Federations Council has drawn up the criteria for obtaining co-financing from the state budget for holding official competitions of the relevant

international or European federation for adults, juniors and youth planned by a recognized sports federation in Latvia (Latvian Sports Federations Council).

In the state budget of Latvia for 2015, sports federations and sports events (program dated 09.09.00) are allocated EUR 2,156,000. In total, EUR 2,684,000 have been allocated for planned expenses. Another source of funds for the Latvian Sports Federations Council is a donation from the State Joint-Stock Company “Latvia's State Forests” (*VAS “Latvijas valsts meži”*) in the amount of EUR 440,000. The total income of the Latvian Sports Federations Council in 2015 is EUR 2,684,000 (see table 2.4.).

Table 2.4

Income of the Latvian Sports Federations Council in 2015
(Source: Latvian Council of Sports Federations -e)

	2015, EUR
Balance of funds as of 01/01/2015, incl.	526 094,00
1. Donation from state-owned JSC “Latvijas valsts meži”	440 000,00
2. Balance of state budget subsidies for the subprogram 09.09.00	52 312,00
3. Remaining state budget subsidy for the subprogram 09.21.00	27 510,00
4. Own income	5 172,00
5. Other	1 100,00
Planned income, incl.	2 157 960,00
1. State budget subsidies for the subprogram 09.09.00 (+ 09.21.00 in 2014)	2 085 960,00
2. Subsidy from the Latvian Olympic Committee to the Sports Publishing Foundation	60 000,00
3. Own income	12 000,00
Total income:	2 684 054,00

In their turn, the Latvian state organizations of the sports sector have developed several models to support and improve the abilities of the strongest individual athletes in the country.

The funds of the Latvian state budget for sports are awarded in accordance with an annual law on the state budget. The amount of financing of the subprogram of the budget ‘High-class sports’ is set no less than in a previous financial year. Financial resources for sports are also formed by funds of local and regional governments, legal entities and individuals, funds of sports organizations and contributions from international sports federations (See Fig. 2.2).

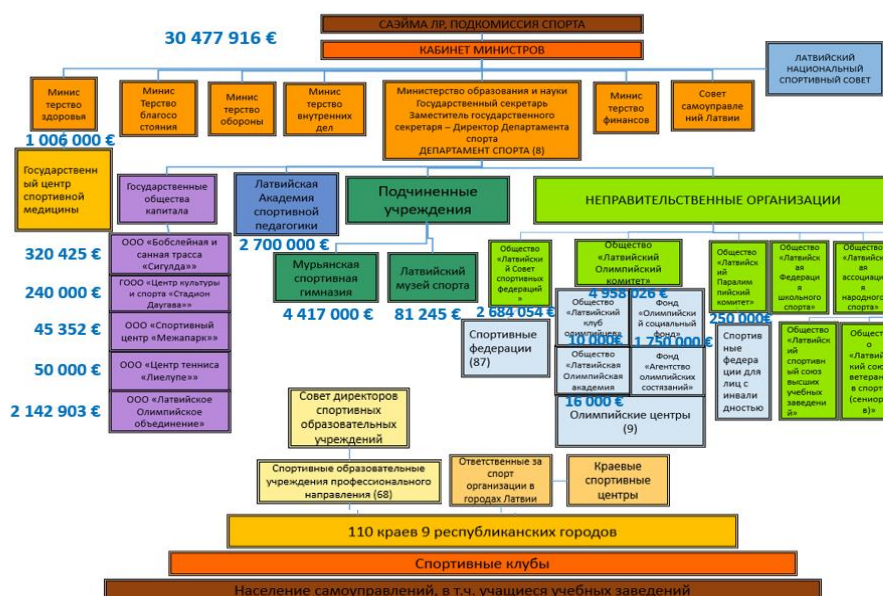

Figure 2.2. Structure and financing of the sports sector.

(Source: drafted by the author)

The state budget of Latvia does not subsidize individual sports directly, but state-owned organizations previously described in the study do so. However, it is possible to receive targeted subsidies for organization of any individual sports events or sports projects.

One of the most important organizations subordinate to the state administration and supporting individual sports is the Latvian Olympic Committee. The analyses show that the athletes involved in athletics are financed the most. The Latvian Olympic Committee has created a methodology for financing the training work of the Committee and calculating additional payments, where each achievement is assigned a value, and this value is equated to the amount of money that an athlete receives to ensure his or her activities. The methodology for calculating training finances and additional payments accurately explains the amount of funding provided to each athlete. The scheme *Financing of training work* and calculation of additional payments reflects the achievements for which certain training work funding is provided.

Table 2.6

The athletes of the TOP50 program (Source: LOC)

No	Athletes	Type of sports	No	Athletes	Type of sports
1	Elza Gulbe	rowing	21	Toms Skujins	road bicycle racing
2	Anastasija Grigorjeva	wrestling	22	Roberts Akmens	kayaking
5	Laura Skujina	wrestling	23	Aleksejs Rumjancevs	kayaking
4	Armands Zvirbulis	wrestling	24	Rebeka Koha	Weightlifting
5	Jevgenijs Borodavko	judo	25	Arturs Plesnieks	Weightlifting
6	Konstantins Ovcinnikovs	judo	26	Lauris Strautmanis	Shooting
7	Dagnis Iljins	canoeing	27	Emils Vasermanis	shooting
8	Gatis Pranks	canoeing	28	Ansis Bruns	Athletics
9	Aivis Tints	canoeing	29	Gatis Cakse	Athletics
10	Jelena Rublevska	modern pentathlon	30	Aiga Grabuste	Athletics
11	Olga Sislova	modern pentathlon	31	Laura Ikauniece-Adminina	Athletics
12	Pavels Svecovs	modern pentathlon	32	Elvijs Misans	Athletics
13	Hermanis Egleskalns	beach volleyball	33	Lina Muze	Athletics
14	Martins Plavins	beach volleyball	34	Sinta Ozolina	Athletics
15	Aleksandrs Samoilovs	beach volleyball	35	Madara Palameika	Athletics
16	Janis Smedins	beach volleyball	36	Jelena Prokopcuka	Athletics
17	Kristens Krigers	Bicycle racing - BMX	37	Zigismunds Sirmas	Athletics
18	Maris Strombergs	Bicycle racing - BMX	38	Valerijs Zolnerovics	Athletics

19	Edzus Treimanis	Bicycle racing - BMX	39	Valerija Grisane	gymnastics
20	Rihards Veide	Bicycle racing - BMX	40	Vitalijs Kardasovs	gymnastics

The total amount of funding for individual sports athletes from public funds was 1,810,335 EUR in 2015. Funding is the main state support in improving the abilities of athletes and the basis for the ability to represent the country in the international arena.

The significant predominance of state budget support for individual sports is explained by the fact that it would be impossible and dishonest in team sports to select individual athletes who are supported by the state towards other team members, and funds are not sufficient to provide sufficient conditions and funding for all members of team sports. One should take into account that it is much more difficult for a country with a small population to rank high in international competitions, therefore it is almost impossible to obtain funding for individual improvement of the abilities of team sports representatives.

The Section on financial resources for sports in the Law on Sports of the Republic of Latvia states that youth sports is primarily financed from the state budget and the special state budget (Law on Sports 2002). The Board of Directors of the Latvian Sports Educational Institutions has established an enterprise under its control, the Youth Sports Foundation. The Foundation was established to raise funds for the development of youth sports in the country, popularization of youth sports, and promotion of sports. The Foundation attracts contributions, donations, state budget funds and own funds (DP-e).

The Latvian Youth Foundation has developed criteria for receiving funds from the Youth Foundation. An application for funding must be submitted to a sports school or sports club recognized by the Latvian Sports Federations Council.

CONCLUSIONS

1. Youth sports in Latvia is organized by sports educational institutions or sports schools. Sports classes are held in general education schools, and sports schools and sports clubs are professionally engaged with young people. The sports schools of the largest cities in the country are connected and supported from the budgets of the sports clubs of the cities mentioned.
2. The Ventspils Basketball Club supports Ventspils Sports School *Spars* and its basketball department because this is the source, where sports clubs can bring up new players and strong talents. The need for strong boarding schools, similar to the one that was created at the Murjani Sports Gymnasium many years ago, was already described earlier in the paper. By creating a system of strong boarding schools, it will be possible to train young talents of Latvia better for starts in international competitions and then for participation in the adult national teams of the country.
3. Having summarised the analysed information, one can argue that individual sports and the training costs of their athletes are mainly financed from the state budget in Latvia, while team sports representatives depend on municipal funding

and donations. Also, the state has not developed a support system for the best individual representatives of team sports so that they can develop their individual skills.

4. The youth system relies on sports schools maintained by local and regional governments. At the same time, there are various institutions in Latvia that could cooperate with a planned investment management model successfully, as well as institutions whose cooperation with the model would be an integral part of successful functioning.

CHAPTER THREE

STRATEGIC DIRECTIONS FOR INCREASING THE EFFICIENCY OF THE MANAGEMENT OF PRIVATE INVESTMENTS IN SPORTS IN LATVIA

For private investment management in sports, as for any other type of investment management, the most significant decision is the selection of an investment portfolio, its supervision and evaluation of investments, thus gaining experience for making further decisions. By defining a methodology for investment management in sports, functionality of which would be based on a training centre for high-class athletes, it is possible to facilitate and ensure successful development of investments made, as well as create necessary conditions for maximising profits. In addition, such a methodology would provide the most talented young athletes with the necessary financial support in the form of business investments systematically. For a positive return on investment, it is essential to identify sports in which investment could be most effective and successful. To achieve this goal, one requires to define criteria, based on which necessary analysis is possible.

For the development of sports life both in the country and on a global scale, it is the youth system that is very crucial in the training of athletes because one can achieve the most successful results in the training of professional athletes thanks to a successful youth system.

Despite a large decline in the total number of people who go in for sports, the dynamics of number of students in professional sports educational institutions from 26,268 students in 2010 increased to 30,162 students in 2014, which is a good indicator, due to the importance of the already mentioned mass character of the youth sports (Data of the Ministry of Education and Science, MES_e).

Since 2010, the number of students in professional sports educational institutions has been gradually growing, which is a positive indicator of the development of the state sports system as a whole (See Figure No. 3.1).

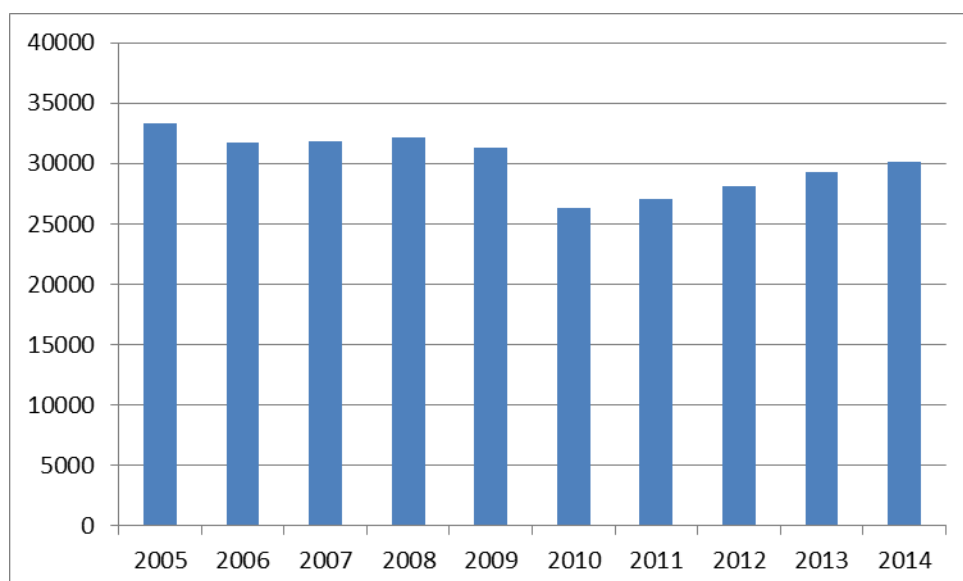

Figure 3.1. Dynamics of the number of students of educational institutions of the professional sports direction (Source: data of MES-e)

High-performance sports is essential in the mass character of youth sports, as the results of high-performance sports exactly affect the popularity of a particular sport and the subsequent activity in the corresponding sport among young people and their parents. The most successful examples of high-performance sports can serve as a model for young people in professional sports educational institutions, contributing to their success, mutual competition and a common choice in favour of a healthy lifestyle (see Figure No. 3.2).

Figure 3.2. Sports system interaction (Source: prepared by the author)
 [Public health and general wealth, mass nature of youth sports system, high-performance sports, experienced sports professionals and coaches, popularity of the sports]

Having found out the sports that Latvian youth are most involved in, one can conclude which sports will be the ones that will give the best investment performance. The sports with the largest number of participants give a potential investor the best opportunity to select and choose the most suitable investment subjects for their investment (Table 3.1).

Table 3.1
The most popular sports among young people in 2015 (Source: data of MES-e)

Type of sports	Number of groups	Number of students	Number of sports educational institutions where one can learn a sport
Basketball	484	6753	41
Athletics	434	5307	51
Football	305	4646	36
Volleyball	209	2902	27
Swimming	194	2527	12
Ice-hockey	111	1572	10
Floorball	68	995	12
Handball	59	916	8
Gymnastics	80	797	4
Chess	54	712	8
Freestyle wrestling	63	655	9
Rhythmic gymnastics	67	597	8
Rowing and canoeing	56	494	6
Judo	40	433	6

A rather successful and effective system of youth sports has been created in Latvia, which can attract young people who want to go in for sports. The effectiveness of the youth sports system is characterized by the results achieved by young people at the European and World Youth Championships in various age groups and sports. Latvian national youth teams and individual athletes rank among the best in Europe and the world consistently.

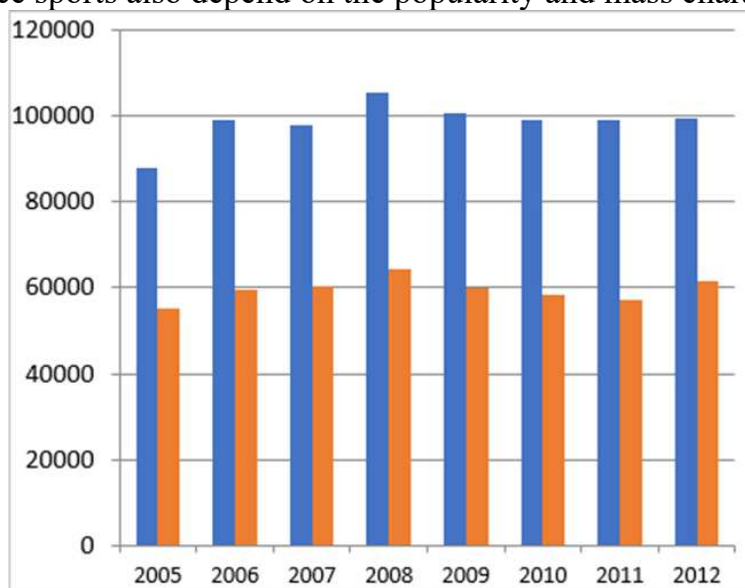
The implementation of a successful system for the transition of talents trained by youth professional sports educational institutions to adult sports would provide an opportunity for an increasing number of young people to achieve excellent results in high-performance sports. By creating a support system for successful athletes, so that a young athlete can successfully join adult sports, it is possible to increase the number of those who are professionally involved in high-performance sports, thus increasing the level of competition in domestic championships, as well as the number of representatives who represent the country in various international competitions, multiplying the positive impact that high-performance sport has.

Sports traditions in the country have the greatest influence in the development of sports. It is sports traditions that influence which sports the public will be interested in, and which ones it will not be interested in at all. The public interest is what gives sport added value and opportunity for development. Experienced professionals contribute to the development of the sport and determine trends because in a sport with more employees attract more people who want to go in for sports is possible, which affects the dynamics of a particular sport positively in the long term. A sport with many coaches is much more attractive for investment and cooperation with the state because a greater number of knowledgeable specialists and greater mutual competition in the labour market contribute to an overall increase in the level of qualification of sports specialists (Table 3.2)

Table 3.2**Sports with the most coaches in 2015** (Source: data of MES-e)

Type of sports	Number of groups	Number of coaches
Athletics	434	268
Basketball	484	241
Football	305	148
Volleyball	209	120
Ice-hockey	111	69
Swimming	194	66
Gymnastics	80	50
Rhythmic gymnastics	67	50
Freestyle wrestling	63	38
Floorball	68	32
Rowing and canoeing	56	31
Handball	59	29
Chess	54	28
Ski race	37	27

The number of people consistently participating in sports has been increasing for several years, except for a decline after the financial crisis in 2008 (See Figure 3.3). This is a good trend for the development of sports in the country because the results of high-performance sports also depend on the popularity and mass character of sports.

*Number of participants; including youth***Figure 3.3. Number of sports federation members 2005-2012** (Source: SPP 2013).

To ensure the work of sports federations and the general sports life in the country successfully, sports bases are needed. Sports facilities are an important element in the formation of sports traditions, as they provide an opportunity for young athletes to improve their skills successfully. When summarizing information about those sports that have a well-equipped infrastructure, one can predict the most successful sports in the near future, as well as in which sports the successful development of young people is possible. Sufficient provision of sports infrastructure is a good basis for the interest of private investors in the development of young athletes in a particular sport.

The main goal of sports policy is to enable every individual to do sports, regardless of their gender, age, race, as well as mental and physical disabilities. Achieving the goals of sports is impossible without a modern sports infrastructure, as well as sports events taking place in it, which attract public interest causing a desire to take part in sports activities, thus improving one's physical fitness and improving health. One can argue that purposeful investment in sports and infrastructure that promotes a healthy lifestyle is an investment in the overall long-term development of Latvia. With the development of infrastructure, support is provided to improve the health and quality of life of the population, while the developed sports infrastructure in the regions contributes to the development of regional centres. By investing in the development of sports infrastructure, less money will have to be directed to healthcare in the future because the development of sports facilities helps to combat the main cause of health problems, that is, an unhealthy lifestyle. (Table 3.3)

Table 3.3

Sports facilities in cities (Source: Register of Sports Facilities-*e*)

City	Number of sports facilities
Riga	173
Daugavpils	36
Ventspils	26
Liepaja	26
Valmiera	24
Jurmala	23
Jelgava	19
Rezekne	16
Jekabpils	10

By creating multifunctional sports facilities, it is possible to meet the needs of several parts of community. A number of sports facilities in certain sports directly correlates with the number of the most popular sports in the country. (Table 3.4)

Developed and easily accessible sports facilities enable attracting an increasing number of young people to the sports sector that contributes to the main goals of sports already mentioned above such as public health, high-performance sports, and public welfare. Well-maintained and aimed at stimulating achievements, the infrastructure will ensure not only the country's sports success at the international level but will also contribute to the involvement of people in sports, which is in the general interests of the country. To have a foundation and the need for further development of sports facilities, the sports system must generate more and more professional athletes, as well as capable coaches who would attract more young people who want to go in for sports. A country itself is unable to provide all sports with the necessary funds for the successful growth of athletes. A situation arises when after graduating from a sports school, a young athlete cannot find a way to continue his or her career at a professional level and bring the benefits described above to the country. In addition, due to limited financial resources, the state cannot help to make a career in high-performance sports successfully in the international sports arena. Cooperation between the public and private sectors can provide more and more young successful athletes.

Table 3.4

Number of sports facilities in the most popular youth sports
(Source: Register of Sports Facilities.-e)

Type of sports	Sports facilities	Sports sites
Basketball	710	2035
Volleyball	658	1934
Football	591	1882
Athletics	425	1407
Floorball	288	919
Handball	85	309
Swimming	63	273
Ice-hockey	54	255
Chess	48	192
Freestyle wrestling	31	144
Rhythmic gymnastics	27	110
Judo	23	107
Gymnastics	22	79
Rowing and canoeing	8	19

Developing the use of sports facilities in the youth system and promoting the achievements of young people in high-performance sports require establishing centres where the professional growth of athletes would be ensured. In line with the national guidelines for the development of sports, the Ministry of Education and Science has developed a conceptual communication for a project that provides for the establishment of high-class athlete training centres that provide a quality environment and conditions to help train new outstanding athletes. The goal of establishing athlete training centres is to improve the system of quality training of high-class athletes in Latvia by ensuring the prerequisites for development of internationally competitive athletes (Conceptual Communication 2015.-e).

In the implementation of the state's goal, that is, the development of a training centre for high-class athletes, private entrepreneurship can help successfully. Cooperation such as public private partnerships between public institutions and a private entrepreneur can create a system for minimising a difficult transition from youth sports to adult sports successfully and full-fledged functioning of high-class athlete training centres. In cooperation between a private partner and state institutions, new sports training centres (sports schools) and well-provided infrastructure can increase the overall results of high-performance sports much more successfully, which will bring direct benefits in the areas of the standard of living of society already described above by solving many problems that the state cannot resolve itself.

A private entrepreneur can provide some of the services that are necessary for the successful operation of a development centre; however, due to limited financial

resources, the state cannot afford it, including the involvement of high-level international coaches, provision of high-level healthcare and medicine, individual support of an athlete at representative events, protection of the international rights of an athlete and recommendations for the best career decisions, athlete training using experienced professionals. Still, perhaps the most significant contribution of a private partner would be the selection of investees - talented athletes. Considering that the private partner invests his or her funds, he or she will be especially attentive and selective regarding young people in whom to invest his or her funds. No publicly funded body can provide such high-quality selection as a private partner can.

In their turn, while cooperating with the state, entrepreneurs would have an opportunity to use the existing infrastructure, which they could not provide for their own funds. Public private partnership is possible because the risks would be shared between the state and the private partner in case of career failure or failure to achieve the desired result. But more importantly, the state would receive high-performance athletes, whom it is currently unable to train, especially in team sports. (See Figure No. 3.4.)

Figure 3.4. Model of activity of a training centre for high-class athletes (Source: prepared by the author)

Well-developed athlete training centres, which can only be achieved through public private cooperation, would solve some of the *significant problems* in the high-performance *sports sector* in Latvia.

For ensuring rewarding cooperation between the state and private individuals in training high-class athletes, mainly attracting investors, one needs to generate interest in the private sector in opportunities to engage in commercial activities in the sports sector. The investments needed to effectively support the development of high-class athletes can be attracted by creating an opportunity for investors to profit from high-class athletes subsequently. If the interests of an enterprise that is involved in the training of young athletes are directly related to the growth of a professional athlete, the most effective training of young athletes and the transition from youth sports to adult sports will be ensured. If an athlete, when he or she reaches a certain level of development, pays a part of his or her income for investments in the growth of an

athlete subsequently, it will be possible to ensure entrepreneurial activity in the training of high-class athletes in Latvia successfully.

For investors who have decided to invest in athletes, it is very important to find out which sports are the best paid in the world. When summarising the data on the most earning athletes, one can also state the sports in which the highest incomes of athletes are observed.

To find out which team sports are the best paid in the world, one must clarify which leagues are the highest paid on average. This is a significant metric to determine in which sports athletes have the best chance of earning the highest possible rewards. It is important to study the average remuneration of athletes in team sports leagues because it was already found out earlier in the thesis that the state already provides training conditions for the best representatives of individual sports, and the development of team sports can be undertaken by an investor as a private partner. Investors would be particularly interested in sports that offer the best return on investment possible, and higher paying leagues are a good indicator. Leagues of the best paid athletes also determine the overall trend in the sport and reflect the highest paid sports in the world as a whole. (See Fig.3.5)

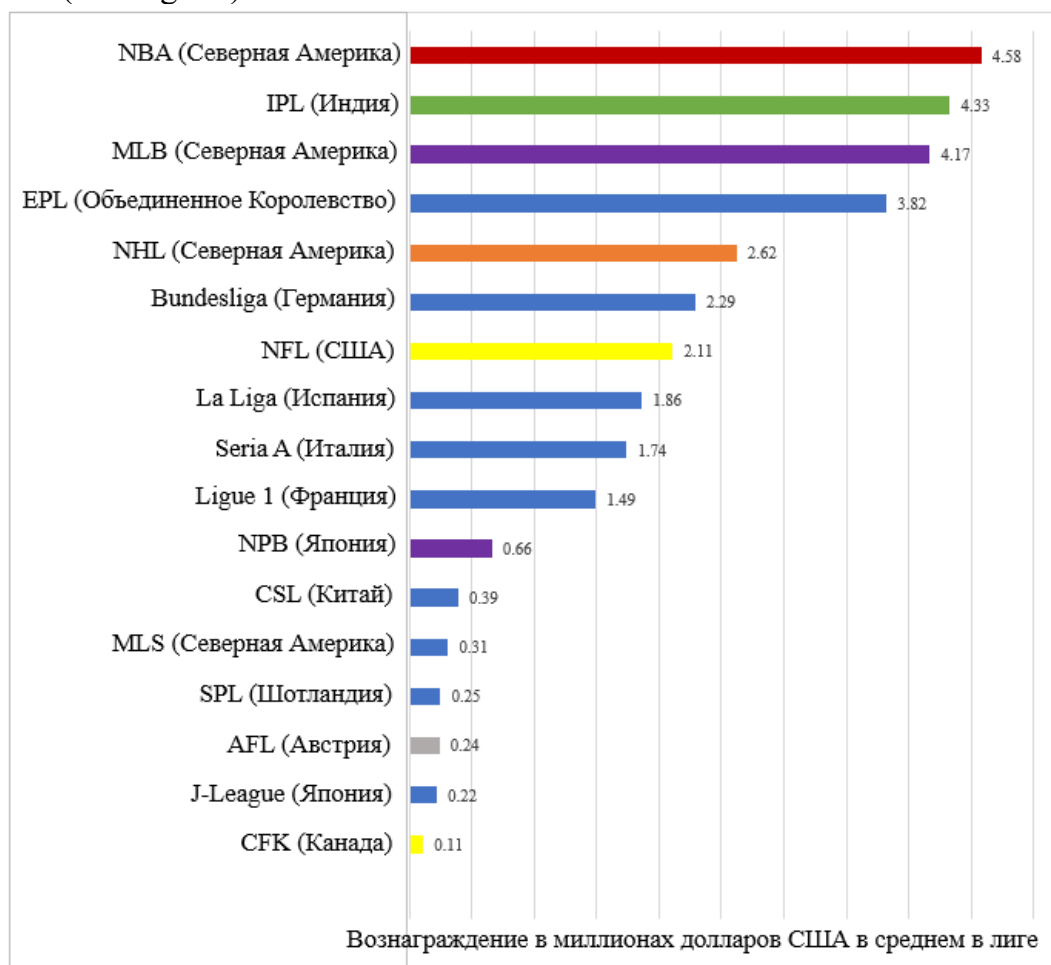

Figure 3.5. Leagues with the highest average player pay in the world, MIO.
 (Red for basketball; green for cricket; purple for baseball; blue for football; yellow for soccer; orange for ice-hockey) (Source: Sport Intelligence) [NBA, North America; EPL (United Kingdom; NHL

(North America); Bundesliga (Germany); NFL (USA); La Liga (Spain); Seria A (Italy); Ligue 1 (France); NPB (Japan); CSL (China); MLS (North America); SPL (Scotland); AFL (Austria); J-League (Japan); CFK (Canada)]

Private investment in sports can be attracted by showing the opportunity for profit. In addition to the initiative of private investors to develop high-level athletes, cooperation with the state in ensuring the development of athletes is necessary. The cooperation of the state with a private partner would significantly contribute to the development of sports life in the country, create a system of support for young athletes in high-performance sports and give the state an opportunity to develop other sports, in which state funding is more necessary, and in which representatives of the sport have no ability to support their own activities without state funding.

Based on the analysis of several sports, in accordance with the criteria previously mentioned in the study, (basketball, football and ice-hockey) are those sports in which it would be possible to attract private investors in the establishment of centres for the development of youth high-performance sports. In the sports mentioned above, a situation has occurred in Latvia when modern sports facilities have already been created and developed. At the same time, there is a dramatic lack of individual work potentially with the most talented representatives of the sport, which a private investor could successfully solve. The experiment conducted in the study clearly shows that it is possible to support the most talented representatives of a team sport individually just as the state supports representatives of individual sports.

To clarify the sports that are most attractive for private investment, one should definitely take into account the mass nature of the system of youth sports professional education in a particular sport and a number of high-performance sports athletes in each sport. Therefore, it is important to study the correlation between the mass nature of the youth sports system, sports traditions in a particular sport and the number of athletes who reach the level of high-performance sports. For researching the scale of youth sports and the proportion of athletes involved in sports at the professional level, sports that are of interest for private investment should be selected from the most popular sports among young people, thus grounding the selection on profit opportunities of professional athletes in the world.

Table 3.6

Proportion of the mass population of young people - professionals

(Source: LBS, LFF, Sportacentrs, LHF)

Type of sports	Number of students	Number of professional athletes	Proportion
Basketball	6753	168	0.024878
Football	4646	~100	0.021524
Ice-hockey	1572	216	0.137405

Each case of investment in sports, as in any venture capital project, is very individual, and a private investor may be interested in investing in any sport. However, research shows that ice-hockey, basketball and football are the sports with the highest potential return on investment in Latvia.

An essential prerequisite for attracting private investors is a return on investment so that an investor who wants to invest in an athlete has the opportunity to earn and continue to invest in other athletes as a result of the investment process. For a private investor in the development of sports in the country, there will most likely be certain parts of the sports sector that will seem especially interesting. These will be sports with the highest potential return on investment, that is, the most profitable sports in the world. As an example of the return on private investment for investment in team sports in Latvia, one can take the experience of Basketball Development Agency *Riga* in training young athletes and preparing them for high-performance sports.

During the study, an analysis of sports was carried out based on the criteria described above, which determined possibility of increasing the number of those athletes who would develop up to the level of high-performance sports. The mass character directly affects the results of high-performance sports because the more popular the sport among young people is, the greater the opportunity to find talented young people, as well as the greater mutual competition, which contributes to growth.

To study the return on investment of the activities of the developed model of the training centre for high-class athletes, a practical experiment was carried out by founding a limited liability company “Basketball Agency Riga” (BAA “Riga”), which would directly carry out private investments in the development of young athletes from Latvia.

To calculate the financial result of the project, the calculation of return on investment is used. The return on investment shows how effectively the investments invested in an enterprise by its owners are used and what profit is generated. For investors, this is one of crucial indicators because it shows how much a potential investor will earn from each euro invested (Association of Chartered Certified Accountants 2017).

$$\text{ROI} = \text{P}/\text{C} \quad (3.1.)$$

where, ROI = return on investment,

P = profit after taxes,

C = investment made.

Thus, determining possibility of attracting private investors to high-performance sports in Latvia requires assessing return on investment of the pilot enterprise, as well as comparing it with the return on investment in the country. One also needs to find out the return on investment by evaluating the current net value of investments in the pilot enterprise at the beginning of the project and the specific cash flow that the project has generated up to 2017.

To compare the investments made, and the income and losses of each year since 2009, when the first investments were made in the athlete’s training centre, the method of estimating future profits was also used. The method of estimating future profit at the time of investment gives an idea of an annual return on investment, which is compared with depository interest for the corresponding year (Bank of Latvia-e). (Table 3.7)

Table 3.7.

Information from annual reports of BAA Riga Ltd

(Source: prepared by the author)

Year	Profit after taxes
2009	-6407
2010	-13593
2011	9846
2012	-5652
2013	2722
2014	-4877
2015	9754
2016	24385
2017	39016
Retained earnings at the end of the project	55194

$$NPV = \sum_{t=0}^C \frac{c_t}{(1+r)^n}$$

(3.2),

where: C = cash flow for the period,
 r = deposit rate for the period,
 n= period of time.

The discount rate set by the Bank of Latvia in 2009, when the project was initially invested, was 4.65. Therefore, given the income that the project has generated since 2009, the NPV value is 47,993.82 EUR, which is significantly higher compared to the initial investment of 14,229 EUR. As a result of the project evaluation, one can observe that the enterprise is doing business successfully. In general, the project paid off, and the enterprise is making a profit. Compared to 2009, it is more profitable to invest in the project than to place them on a fixed-term deposit in a bank at the moment. According to the data of the Bank of Latvia, the term deposit rate was 1.354 in 2017. Of course, risks should be taken into account, incl. the most significant as the inability of athletes to reach a sufficient level so that the remuneration for the work of an athlete can provide further investment plans for the investor in the field of sports. It is essential that the profit tends to increase every year considering the fact that after the training, athletes are actively involved in professional sports, thus providing an increasing amount of income for the investment management model (Bank of Latvia - e).

To analyse the return on additional investments for the entire period, an analysis of the company's financial performance was also carried out by calculating its liquidity and turnover growth based on the company's data for 2017. The enterprise needs working capital to operate successfully. If a business has cash problems, no matter how profitable the business is, it risks becoming insolvent. Therefore, it is necessary to calculate the ratio of total working capital to predict the sustainable development of an enterprise (Association of Chartered Certified Accountants 2017, 213).

$$L = A / I \quad (3.3),$$

where: L = total working capital ratio,
 A = current assets,

I = short-term liabilities.

When comparing current assets with short-term liabilities of BAA Riga Ltd, the total current assets ratio was 1.254 in 2017, which means that the enterprise is able to cover its short-term liabilities (Bank of Latvia-ē). If the calculated ratio is greater than 1, the enterprise should have no problem meeting its short-term liabilities. If the ratio falls below 1, there is a risk that the enterprise may have problems paying short-term liabilities. It is believed that this ratio should be in the range from 1 to 3. Too high liquidity ratio indicates the irrational use of working capital. When evaluating the ideal level, one cannot ignore the specifics of the industry and the dynamics of a particular indicator in an enterprise, which can often differ sharply in different industries (Register of Enterprises-ē).

Comparing the turnover of the enterprise in 2017 compared to 2016, one can conclude that it has increased, as in previous years. There was an increase of 67% in 2017. The constant growth of turnover is one of the direct indicators of the sustainable implementation of the project.

During the experiment, it was stated that creating a long-term interest for a private investor in sports and the training of athletes required forging strong legal relations between both parties, an entrepreneur and an athlete. It is also essential to maintain mutually high standards of work ethics. The legal grounds should define what the responsibilities of both parties are during their collaboration and under what conditions the collaboration is terminated, for example, if an athlete fails to achieve the required results. A certain amount of remuneration should be introduced, upon reaching which an athlete must pay for the development assistance provided by an entrepreneur and the funds that the entrepreneur has invested in the athlete. Both parties of cooperation must understand that achieving a successful result is impossible without each other. It is necessary to create a situation in which private investments are as important and necessary for an athlete as an athlete chosen as an investment object is for an enterprise. One needs to justify the elements and tasks of cooperation legally that each party must fulfil, as well as compensation for violation of the terms of cooperation by one or the other party. A strong legal framework for cooperation will protect the interests of the developing athlete and guarantee that he or she will have the opportunity to achieve the highest results, as well as ensure that the entrepreneur is able to continue his or her activities by supporting the following athletes and ensuring a positive return on investment.

The conducted research presents an empirical and qualitatively validated methodology and theoretical interpretation about sports investment management in Latvia. According to the innovative methodology created by the author of the thesis, there are six basketball clubs in Latvia that are approbating the innovative methodology in real life.

To better understand the relatively large application of the innovative promotional methodology, one must be aware that before the introduction of such a methodology in

BAA Riga in the Republic of Latvia, there was not a single similar system that investors could use as a model.

CONCLUSIONS

1. The most important academic basis for developing a methodology for managing private investments in sports is the management of venture capital investments. Therefore, it was important to consider both venture capital in essence and the method of operation of venture capital investments during the research. Venture capital investors invest in new privately owned businesses that are considered to have the potential to grow quickly, with the potential to be traded on exchanges, or to existing businesses. Venture capital investors participate in an enterprise actively in whose operational activities they have invested.
2. By conducting an experiment, one has proved that the management of private investments in sports in its organization is equated to the management of venture capital investments. Having analysed the results of the experiment, one has concluded that the most important process in investment management in sports is active participation and inclusion in the development of the investment object.
3. Investment management in sports is associated with investments in projects with a high degree of risk, however, the potential return on investment is significantly higher than in investment projects with a lower degree of risk. As a result of the experiment, one has stated that of all the investment objects, only a small part - approximately 10% provided the project with a financial return, although it is already significantly higher than the average in the sector, where, as it was stated during the study, only 2% of young basketball players became professional basketball players. At the same time, the return on successful investees is sufficient to enable the enterprise to continue applying the innovative investment methodology to new investees.
4. The most essential shortcoming of state funding in sports is the insufficient funding of team sports representatives for their training for high-performance sports, which can become a significant obstacle in the career development of young athletes. By studying foreign practice and the development of young athletes from other countries and adapting the results obtained to the objective circumstances of Latvia, an innovative methodology for investment management in sports in Latvia was elaborated during the study.
5. The selection of athletes to provide funding to representatives of individual sports functions successfully in the country. A similar system with clearly defined selection criteria can also be used by a private investor to assess an investee.
6. For successful attraction of private investors in the development of sports, summarising information about those sports is needed that have the necessary base of young athletes and that can provide the investor with a sufficient return on investment so that the investment project is profitable and able to support itself in the long term. As a result of the study, it can be argued that it is practically impossible for a private investor to develop the basic infrastructure, which is decisive in the development of young athletes.
7. During the elaboration of the study, one has established that a private investor has the opportunity to train athletes in team sports much more successfully

because the state, as the only competitor in the field of financial investment in sports, does not support the development of individual athletes in team sports financially.

8. The most significant disadvantage of private investment in sports is the sports infrastructure necessary to support the activity, which requires huge investments to create. The only way to resolve the situation is looking for opportunities to cooperate with government organizations that manage the existing sports infrastructure or develop a new one.
9. The study examined the activities of the first professional sports agency in the world - IMG (International Management Group). The activity of IMG differs sharply from the agency created in the experiment because IMG entered into agreements with high-level athletes at the beginning of its activity in order to promote the marketing and recognition of athletes, which led to additional income for athletes and to the use of its name in various marketing programs. In its turn, the enterprise established as a pilot project operated with still unrecognizable and unknown athletes by providing the opportunity for the most successful to become world-class professional athletes.
10. Despite the different business model, it is the IMG sports management methodology, adapted to the objective reality in a particular place of business that can be taken as a model of investment management in sports.

III. GENERAL CONCLUSIONS OF THE THESIS AND PROPOSALS

1. General conclusions

An analysis of modern and classical theories of economics and management, theoretical and practical aspects of the formation and development of investment management in sports and the factors influencing it, as well as the results of an empirical study conducted by the author and the developed solutions for investment management in sports, allow us to draw the following general conclusions:

1. Investment management in sports is scientifically underdeveloped and studied insufficiently not only in Latvia, but also in the world.
2. The pioneer of investment management in sports is an American enterprise IMG, which was founded in 1960 when its founders realized that television would provide a significant increase in the income of athletes.
3. Targeted private investment in the development of Latvian athletes is still an unprecedented investment strategy and a novelty in the investment industry as a whole in Latvia.
4. The state provides support only to improve the individual skills of athletes of individual sports.
5. To improve the individual skills of athletes in team sports, support is needed similar to that provided in individual sports in Latvia.
6. In Latvian sports, an effective investment management technique for investing venture capital in sports is to set up a business and invest in athletes who play football, basketball or ice-hockey.
7. The use of the innovative methodology of the investment model in sports developed in the study in entrepreneurial activity provides the investor with a profitability of approximately 45% per year with a growth trend currently since the investment project is still under development.

8. State funding, infrastructure, traditions, popularity among young people, mass character, athlete's profit opportunities are the most essential criteria, the results of the analysis of which should be taken into account when deciding on the investees in sports in Latvia.
9. For ensuring the most effective application of the investment management model in sports developed during the study, it is important to continue exploring legal and psychological aspects of the model, as well as its potential effect outside Latvia.

2. Proposals

1. **The Department of Sports of the Ministry of Education and Science**, as the main element in the organization of sports life in the country, should be able to create and ensure successful cooperation among sports schools, training centres and sports clubs so that children's sports continue to form young high-level athletes, who could be trained further on by both sports training centres and sports clubs. It is necessary to establish a good including legal basis for further cooperation so that a young athlete from a state sports school can successfully move to sports training centres or professional clubs. Developing a model of cooperation for the development of youth is required, which would include both the activities of sports training centres and professional clubs.
2. When arranging their internal organizational structure, **professional sports clubs** need to be aware that by investing time and giving the opportunity to develop young, physically and technically trained athletes, high-performance athletes can be formed who will cost much less than attracted from abroad. Athletes trained in Latvia will always provide the club with higher added value in the long run.
3. For successful investment in the training of athletes, **investors** should establish venture capital enterprises for investing in sports and ensure cooperation with government institutions in the training of athletes. Considering the innovative methodology of investment management in sports identified in the thesis, it is possible to obtain a return on investment that exceeds the national average.
4. The developed innovative methodology of investment management can be used **in other sectors** where, as a result of an objective lack of government funding, young people do not have the opportunity to develop their talent, whether it be education, culture or arts, to such a level that they can be competitive in the world.

IV. CONCLUSION

The thesis develops the theory of investment capital management in sports through the formulated new deficits, methods and models of effective management of private investments in sports based on the generally applicable methodology of scientific knowledge.

There was information summarised about the essence of investment management, as well as the experience of investment management in the world, with a focus on investment in sports and the development of athletes. An analysis was also made of the experience of organizing sports management in the world, as well as the history of its formation.

As a result of summarizing the information, it was stated that the best way to confirm or disprove the hypothesis put forward was to conduct an experiment by establishing an enterprise that would be engaged in sports management in Latvia.

The design of the study analysed the best possible investment scenarios, justifying them by creating opportunities for private investment capital created by the lack of public funding in sports. Thus, the most successful structure of the activity of the investment management enterprise in the field of sports was chosen.

In the course of the research, a sports investment management pilot enterprise was established which invested in the development of athletes by implementing the sports and investment management methodology described in the study.

After eight years of the enterprise's activity within the framework of the research, an analysis of the enterprise's activity and its investment indicators was carried out, thus confirming the hypothesis put forward in the thesis.

The elaboration of the thesis creates a unique methodology for managing the intellectual capital of the enterprise, and the thesis can develop in directions outside of restrictive conditions.

The materials of the thesis are considered in terms of scientific and scientific-applied aspects. Scientific results are aimed at generating new knowledge for the effective management of investment capital in sports.

A new created line of business and management activities and its organizational foundations, practically proving that by investing in sports in Latvia and implementing appropriate investment management processes, one can get a positive return on investment. Scientific and applied results include an innovative method of managing private investments in sports, which provides a positive investment balance for an investor. The paper identifies the most significant criteria that determine the final decision of the investor on an investee in Latvian sports in accordance with the innovative methodology developed during the study.

V. SCIENTIFIC AND SCIENTIFIC-APPLIED RESULTS

Long-standing scientific interest and professional focus on the issues investigated in the thesis, the wisdom of the lessons of the past, the growing dynamics of the problematic present and the hope for predictability in the future of private investment management in sports allow the main results of the present development to be derived.

Scientific results

1. The theory of management of investments in sports has been further developed as the management of venture capital investments, part of the interpretation of the category "investments in sports", the features of their management and best practices.

2. New knowledge in the field of investment management in sports was formed. An innovative methodology for investment management in sports was created in Latvia and a system of indicators for assessing the constituent risk factors for investments was developed.

Scientific-applied results

1. An innovative methodology for an investment model in sports has been elaborated, which will allow an investor to achieve a profitability of approximately 45% per year with an upward trend.
2. A strategy has been developed to improve the efficiency of investment management in sports, including the participation of the Republic of Latvia and, on this basis, to increase its value.
3. As a result of the study, an enterprise was established that continues its activities, by improving based on previously acquired practical experience and replenished theoretical knowledge.

VI. PUBLICATIONS OF THESIS

The thesis was approbated in five abstracts, which were read out at various scientific conferences in Riga, Rezekne, Kaunas and Vilnius:

1. *Development of Athletes as an Object of Investment*. 9th Conference of the Baltic Sports Scientific Association “Current Issues and New Ideas in Sport Science”, Lithuanian Sports University, 27 – 29 April 2016.

2. *Private investment management and potential return in sports in Latvia*. 57th International Scientific Conference of Riga Technical University, 17 October 2016.

3. *Financing Model for the Development of Latvian Athletes*. 10th Baltic Sports Science Conference “Multiplicity of Sport Science in Practice”, 26 – 28 April 2017.

Parts and conclusions of the study are published in **five** articles in five different peer-reviewed collections of articles:

1. Gravitis Uldis, Lauva Martins. Financing model for the development of Latvian athletes. *LASE Journal of Sport science*. Riga, 2015, Vol. 6 No. 2, pp. 32–43

2. Gravitis Uldis, Lauva Martins. Development of athletes as an object of investment. *Sport sciences*. Vilnius, 2016, Vol. 2 No. 84, pp. 67–76

3. Gravitis Uldis, Lauva Martins. Management of and potential return on private investments in Latvian sports. *Sport and Health Sciences*. Kaunas, 2017, Vol. 1, pp. 20– 127

4. Grāvītis Uldis, Lauva Mārtiņš. Privāto investīciju menedžments un iespējamā atdeve sportā Latvijā. *Humanitārās un sociālās zinātnes*. Rīga, 2017, Nr. 27, pp. 114–125

5. Gravitis Uldis, Lauva Martins. Potential return on private investments in Latvian sports. *SOCIETY. INTEGRATION. EDUCATION*. Proceedings of the International Scientific conference. Rīga, 2017, Volume III, pp. 368–376